

REGULAMIN ŚWIADCZENIA USŁUG WYKONYWANIA ZLECEŃ NABYCIA LUB ZBYCIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ ŚWIADCZENIA INNYCH POWIĄZANYCH USŁUG MAKLERSKICH

(Regulamin w poniższym brzmieniu wchodzi w życie od dnia 17 czerwca 2010 roku)

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Regulamin świadczenia usług wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz świadczenia innych powiązanych usług maklerskich, zwany dalej regulaminem, określa warunki, na jakich Trigon Dom Maklerski S.A. z siedzibą w Krakowie, zwany dalej Domem Maklerskim, świadczy usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz świadczy powiązane usługi maklerskie takie jak prowadzenie rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych służących do ich obsługi, przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

§ 2

1. Dom Maklerski prowadzi działalność, o której mowa w § 1, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz posiadanymi zezwoleniami na prowadzenie takiej działalności.
2. Dom Maklerski może różnicować ofertę dla Klientów w zależności od trybu i miejsca ich obsługi.

§ 3

1. Pojęcia użyte w regulaminie rozumie się jak pojęcia zdefiniowane lub używane w określonym znaczeniu w ustawie lub rozporządzeniu a także zgodnie z niżej wskazanymi definicjami:

- 1) ustawa - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183 poz. 1538 z późn. zm.) lub akt prawny zastępujący lub uzupełniający w przyszłości tę ustawę,
- 2) rozporządzenie - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. Nr 204, poz. 1577) lub akt prawny zastępujący lub uzupełniający w przyszłości to rozporządzenie,
- 3) umowa – umowa określająca zasady na jakich Dom Maklerski świadczy usługi objęte regulaminem, w tym przyjmuje zlecenia i dyspozycje Klienta, prowadzi rachunki papierów wartościowych i inne rachunki (rejestry) określone regulaminem lub umową oraz dokonuje rozliczeń,
- 4) umowa dotycząca derywatów – umowa (wskazana w pkt. 3) lub inna umowa) lub porozumienie dodatkowe (aneks) do umowy, przewidujące świadczenie usług w zakresie derywatów oraz wnoszenie i utrzymywanie przez Klienta depozytu zabezpieczającego,
- 5) Klient – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która zawarła z Domem Maklerskim umowę, lub z którą umowa ma zostać zawarta – w przypadku podejmowania przez Dom Maklerski działań mających na celu zawarcie umowy,
- 6) Giełda – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
- 7) sesja – sesja giełdowa bądź dzień transakcyjny na danym rynku,
- 8) KDPW – Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.,
- 9) IRIP – Izba Rozrachunkowa Instrumentów Pochodnych,
- 10) NIK – Numer Identyfikacyjny Klienta, indywidualny numer nadawany Klientowi przez KDPW,
- 11) system gwarantujący – system, o którym mowa w ustawie, gwarantujący prawidłowe wykonanie zobowiązań wynikających z zawartych transakcji, który organizuje i którym zarządza KDPW,
- 12) jednostki organizacyjne – Oddziały i Punkty Obsługi Klientów Domu Maklerskiego,
- 13) Komitet Kwalifikacyjny – komitet powołany w Domu Maklerskim, celem m.in. ustalania dla Klientów warunków składania zleceń kupna bez pełnego pokrycia i dopuszczania do działania na rynku derywatów,
- 14) podpis elektroniczny – dane w postaci elektronicznej, umożliwiające identyfikację osoby oraz gwarantujące jednoznaczność i niezmienną składaną przez tą osobę za pośrednictwem internetu oświadczenia, dyspozycji lub wniosku,
- 15) certyfikat – narzędzie lub oprogramowanie umożliwiające jednoznaczny identyfikację osoby składającej dyspozycję, opatrzoną tym certyfikatem,
- 16) zlecenie - zlecenie nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub oświadczenie woli wywołujące równowagę skutki, którego przedmiotem są instrumenty finansowe,
- 17) zlecenie brokerskie - rozumie się przez to zlecenie lub ofertę, a także odpowiedź na ofertę, wystawiane przez firmę inwestycyjną wykonującą złożone przez klienta zlecenie na podstawie tego zlecenia i przekazywane do miejsca wykonania, o którym mowa w § 2 pkt. 3 lit. a rozporządzenia, w celu wykonania tego zlecenia,
- 18) zlecenie maklerskie – zlecenie brokerskie aktywne w systemie kojarzenia zleceń danego rynku,
- 19) zlecenie DDM – zlecenie do dyspozycji Domu Maklerskiego, zawierające klauzulę umożliwiającą wystawianie na podstawie zlecenia więcej niż jednego zlecenia brokerskiego lub innego zlecenia lub oferty przekazywanych na odpowiedni rynek,

- 20) klasa ryzyka – klasa ryzyka przyznawana przez Dom Maklerski Klientowi w celu określenia warunków, na jakich Klient może składać zlecenia kupna bez pełnego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidzianą prowizją,
- 21) limit maksymalnej należności – ustalony dla danego Klienta w umowie limit maksymalnej wysokości należności Domu Maklerskiego,
- 22) nieopłacone instrumenty finansowe – instrumenty finansowe lub prawa do otrzymania instrumentów finansowych, nabyte przez Klienta w transakcji kupna, dokonanej przy braku posiadania przez Klienta w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego kupna pełnego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidzianą prowizją, do czasu pełnej zapłaty wartości zlecenia i prowizji,
- 23) należności Klienta – środki pieniężne należne Klientowi z tytułu zawartych a nierozliczonych w KDPW transakcji sprzedaży,
- 24) należności Domu Maklerskiego – środki pieniężne należne Domowi Maklerskiemu od Klienta, z tytułu zawarcia przez Klienta transakcji kupna, przy braku posiadania przez Klienta w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego kupna pełnego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidzianą prowizją,
- 25) waga instrumentu finansowego – ustalony przez Dom Maklerski współczynnik, będący miarą ryzyka instrumentu finansowego, o wartości od zera do jeden, przez który mnożony jest kurs instrumentu finansowego z ostatniego notowania na danym rynku i w danym systemie notowań, a w przypadku braku takiego kursu - cena określana przez Dom Maklerski, w celu ustalenia jego wartości przy dokonywaniu przez Dom Maklerski wyceny zabezpieczeń,
- 26) niepotwierdzony przelew bankowy – dokument wskazujący na wykonanie przez Klienta operacji lub złożenie dyspozycji przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy Domu Maklerskiego, niepotwierdzonej przez bank wyciągiem z rachunku bankowego Domu Maklerskiego,
- 27) otwarcie pozycji – nabycie albo wystawienie derywatu, które powoduje zajęcie nowej pozycji,
- 28) zamknięcie pozycji – otwarcie w tym samym portfelu Klienta pozycji przeciwstawnej do pozycji uprzednio zajmowanej; zamknięcia pozycji nie powoduje zajęcie pozycji przeciwstawnej w innym portfelu Klienta,
- 29) Limit Otwartych Pozycji (LOP) – maksymalna liczba pozycji, które mogą być otwarte przez Klienta we wszystkich posiadanych przez niego portfelach w Domu Maklerskim, z tym, że pozycja skorelowana jest liczona jako jedna pozycja,
- 30) Indywidualny Współczynnik Ryzyka Klienta (IWRK) – ustalony przez Dom Maklerski współczynnik będący miarą ryzyka jakie ponosi Dom Maklerski z tytułu obsługi Klienta na rynku derywatów,
- 31) depozyt zabezpieczający – środki pieniężne lub instrumenty finansowe akceptowane przez Dom Maklerski, utrzymywane w celu zabezpieczenia otwartych pozycji Klienta; środki pieniężne stanowiące depozyt zabezpieczający są ewidencjonowane odrębnie na rachunku pieniężnym Klienta, a instrumenty finansowe stanowiące depozyt zabezpieczający zapisywane są na wyodrębnionym koncie rachunku papierów wartościowych Klienta; wartość depozytu zabezpieczającego wyliczana jest zgodnie z zasadami wyliczania depozytów zabezpieczających określonymi przez KDPW,
- 32) wstępny depozyt zabezpieczający – wartość depozytu zabezpieczającego, jaką zobowiązany jest wnieść Klient składając zlecenie nabycia lub wystawienia derywatu; wartość wstępnego depozytu zabezpieczającego dla danego Klienta jest zależna od wysokości wstępnego depozytu zabezpieczającego określonego przez IRIP, aktualnej ceny rozliczeniowej derywatu, składu portfela Klienta oraz IWRK,
- 33) depozyt utrzymania – minimalna wartość depozytu zabezpieczającego jaką musi posiadać Klient w celu zabezpieczenia otwartych pozycji w danym portfelu Klienta; wartość depozytu utrzymania jest zależna od wysokości właściwego depozytu zabezpieczającego określonego przez IRIP, aktualnej ceny rozliczeniowej derywatu, składu portfela Klienta oraz IWRK,
- 34) codzienne rozrachunki rynkowe – prowadzony przez IRIP codzienny proces polegający na określaniu zmian wartości derywatów, przelewaniu wynikających ze zmiany wartości derywatu kwot z kont tych Klientów, dla których zmiana kursu w danym dniu była niekorzystna na konta tych Klientów, dla których zmiana kursu w danym dniu była korzystna; środki służące do tych rozrachunków pochodzą z depozytów zabezpieczających; w wyniku tych rozrachunków następuje codzienna aktualizacja depozytów zabezpieczających,
- 35) Tabela prowizji i opłat - Tabela prowizji i opłat za świadczenie usług określonych w regulaminie,
- 36) upoważniony pracownik Domu Maklerskiego – pracownik Domu Maklerskiego upoważniony przez Dom Maklerski do działania w jego imieniu,
- 37) podanie do wiadomości Klientów – zamieszczenie na stronach internetowych Domu Maklerskiego, wyłożenie (wywieszenie) w jednostkach organizacyjnych Domu Maklerskiego w miejscach ogólnie dostępnych, doręczenie Klientowi informacji w formie elektronicznej, na warunkach określonych w rozporządzeniu,
- 38) dzień roboczy – dzień roboczy w Domu Maklerskim,
- 39) odczytane błędy – kursy instrumentów finansowych, kwotowania walut udostępniane

- przez Dom Maklerski w sposób niezamierzony, ewidentnie błędne, w porównaniu do aktualnych warunków rynkowych, istniejących w czasie udostępniania błędnych kursów lub kwotowań walut przez Dom Maklerski,
- 40) platforma transakcyjna – internetowa platforma transakcyjna oferowana Klientom przez Dom Maklerski, za pośrednictwem której są lub mogą być świadczone usługi przyjmowania i przekazywania lub wykonywania zleceń Klientów na rynkach zagranicznych,
- 41) partner zagraniczny – firma inwestycyjna lub inny podmiot pozostający pod nadzorem właściwych władz nadzoru finansowego, do którego Dom Maklerski może przekazywać zlecenia, lub który może zapewniać wykonanie zleceń nabywania i zbywania zagranicznych instrumentów finansowych.

§ 4

1. Dom Maklerski świadczy usługi objęte regulaminem na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.
2. Usługi na rzecz osób fizycznych o ograniczonej zdolności do czynności prawnych lub zdolności tej pozbawionych świadczone są w ramach odpowiednio zgód i/lub czynności przedstawicieli ustawowych i/lub sądu.

§ 5

1. Dyspozycje, wnioski i oświadczenia Klienta kierowane do Domu Maklerskiego mogą być składane wyłącznie w takim trybie i w takiej formie, jaką dla danej dyspozycji, wniosku lub oświadczenia przewiduje regulamin lub umowa.
2. Z zastrzeżeniem postanowień § 8 ust. 1 oraz szczególnych zasad identyfikacji dla usług rynków zagranicznych, wszelkie oświadczenia i dyspozycje i wnioski Klientów składane za pośrednictwem internetu, dla swej ważności i skuteczności wymagają złożenia ich na odpowiednich formularzach udostępnianych w internecie przez Dom Maklerski oraz opatrzenia ich podpisem elektronicznym lub dokonania identyfikacji Klienta w inny ustalony między stronami sposób. Wszelkie oświadczenia, dyspozycje i wnioski Klientów składane za pośrednictwem innych elektronicznych środków komunikacji wymagają dla swej ważności i skuteczności sporządzenia ich w formie oralizacji Klienta w sposób, które zostaną ustalone między stronami.

II. UMOWA

§ 6

1. Warunkiem świadczenia dla Klienta usług przez Dom Maklerski jest podpisanie umowy z Klientem.
2. Regulamin stanowi integralną część umowy, przy czym stosownie do umowy zawartej z Klientem profesjonalnym lub Klientem detalicznym w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą stroną mogą uzgodnić stosowanie całości, części regulaminu lub wyłączenie jego stosowania.
3. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo wprowadzenia czasowego wstrzymania zawierania umów i otwierania rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych, co podaje do wiadomości Klientów.
4. Dom Maklerski może odmówić zawarcia umowy z osobą, której wcześniej wypowiedział lub z którą wcześniej rozwiązał umowę lub umowę o świadczenie usług albo w przypadku kiedy z przyczyn technicznych, prawnych lub organizacyjnych nie byłby w stanie należycie jej wykonywać.
5. Dom Maklerski może zawrzeć odpowiednią umowę z Klientem, dla którego nie będzie prowadził rachunku papierów wartościowych, w przypadku, gdy rachunek ten będzie prowadzony przez inny uprawniony podmiot, pod warunkiem podpisania z takim podmiotem umowy o dostarczenie papierów wartościowych.
6. Przed zawarciem umowy Dom Maklerski zwraca się do Klienta o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego, niezbędnych do dokonania oceny, czy instrument finansowy będący przedmiotem oferowanej usługi maklerskiej lub usługi maklerskiej, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, są odpowiednio dla danego Klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację. Szczegółowy zakres informacji określa rozporządzenie. Klient powinien informować Dom Maklerski o zmianie okoliczności stanowiących podstawę oceny.

§ 7

1. Warunkiem świadczenia dla Klienta przez Dom Maklerski usług polegających na wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia derywatów jest: i) zawarcie umowy dotyczącej derywatów, przy czym standardowo umowa stanowi równocześnie umowę dotyczącą derywatów, ii) dopuszczenie Klienta do działania na rynku derywatów oraz ustalenie przez Dom Maklerski dla Klienta: LOP oraz IWRK.
2. Świadcząc usługi polegające na wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia derywatów, Dom Maklerski w ramach rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, otwiera i prowadzi dla Klienta wynikające z tej umowy konta derywatów oraz konta depozytu zabezpieczającego (portfele). Kontami derywatów w rozumieniu regulaminu są również rachunki derywatów, jeżeli zgodnie z umową Dom Maklerski prowadzi takie rachunki.
3. Szczegółowe zasady dopuszczania i działania Klientów na rynku derywatów określone zostały w rozdziale IX.

§ 8

1. Klient może złożyć Domowi Maklerskiemu wniosek o zawarcie umowy. Wniosek może być złożony za pośrednictwem internetu, ustnie, w formie pisemnej, faksem lub w formie listu elektronicznego, przy czym Klient może skorzystać z formularza udostępnionego przez Dom Maklerski. Umowa może być zawarta bez złożenia wniosku przez Klienta.
2. Umowa zawierana jest w formie pisemnej, pod rygorem nieważności.
3. Jeżeli zawarcie umowy nie następuje w obecności pracownika Domu Maklerskiego, Dom Maklerski informuje Klienta o trybie weryfikacji jego danych i własności podpisu, wymaganych dla zawarcia lub wykonywania umowy lub dla udzielenia pełnomocnictwa.
4. W przypadku przesyłania egzemplarzy umowy do Domu Maklerskiego zawarcie umowy następuje z datą podpisania jej przez Dom Maklerski.

§ 9

1. Przy zawieraniu umowy osoba fizyczna zobowiązana jest okazać dokument urzędowo stwierdzający jej tożsamość (w szczególności dowód osobisty lub paszport). Ponadto osoba fizyczna podaje numer PESEL, NIP (o ile je posiada) oraz adres miejsca zamieszkania a w przypadku jego braku - adres miejsca zamieszkania i właściwy urząd skarbowy.
2. Osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, zawierając umowę zobowiązane są przedłożyć:
  - 1) dokument stwierdzający utworzenie podmiotu oraz potwierdzający dane identyfikacyjne i adresowe (wypis z odpowiedniego rejestru, wydany nie wcześniej niż 1 miesiąc przed datą zawarcia umowy) lub aktualne zaświadczenie o wpisie do właściwego rejestru lub ewidencji albo inny dokument stwierdzający, że podmiot został utworzony zgodnie z właściwymi przepisami prawa,
  - 2) dokument wskazujący osoby upoważnione do zawarcia umowy oraz dysponowania rachunkiem papierów wartościowych, rachunkiem pieniężnym i rejestrami oraz do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych (jeżeli taka informacja nie wynika z dokumentów wskazanych w pkt. 1),
  - 3) kartę wzorów podpisów osób, o których mowa w pkt. 2) i odcisk stempla firmowego, jeżeli jednostka się nim posługuje,
  - 4) dokumenty potwierdzające nadanie numeru NIP i REGON, chyba że przepis prawa nie przewidują nadawania tych numerów danej jednostce.
3. Przedłożone dokumenty mogą być składane w oryginałach, odpisach lub w formie kserokopii; odpisy i kserokopie niepoświadczane urzędowo podlegają sprawdzeniu przez Dom Maklerski co do ich zgodności z oryginałem i muszą być poświadczane przez upoważnionego pracownika Domu Maklerskiego. Dokumenty wystawione za granicą powinny być poświadczane co do zgodności z prawem miejsca wystawienia, w tym w szczególności przez apostille i przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego. Tłumaczenia dokumentów sporządzone za granicą powinny być także uwierzytelnione w powyższy sposób. Dom Maklerski może odstąpić od wymogu poświadczenia lub tłumaczenia dokumentów.
4. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo żądania dodatkowych dokumentów w związku z podpisaniem umowy lub prowadzeniem rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego.
5. Klient zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Dom Maklerski o wszelkich zmianach danych Klienta zawartych w umowie, a nadto przesyłać kopie dokumentów potwierdzających zaistniałe zmiany.

§ 10

1. Na żądanie współmałżonków Dom Maklerski może zawrzeć ze współmałżonkami jedną umowę i na jej podstawie prowadzić dla współmałżonków wspólny rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny.
2. Małżonkowie występujący z wnioskami o zawarcie umowy oraz otwarcie rachunków wspólnych, składają pisemne oświadczenie o pozostawaniu we wspólności ustawowej małżeńskiej oraz o wzajemnym upoważnieniu do samodzielnego składania zleceń, dysponowania rachunkiem papierów wartościowych, rachunkiem pieniężnym i rejestrami w pełnym zakresie.

§ 11

1. Z zastrzeżeniem ust. 6, po zawarciu umowy przewidującej świadczenie usług za pośrednictwem internetu Klient otrzymuje oprogramowanie i indywidualny certyfikat, umożliwiające składanie podpisu elektronicznego. Szczegółowe warunki posługiwania się certyfikatem i oprogramowaniem określa instrukcja przekazywana Klientowi.
2. Z zastrzeżeniem ust. 6, odrębnie indywidualne certyfikaty oraz oprogramowanie otrzymują również pełnomocnicy, o ile jest to niezbędne dla wykonywania zakresu pełnomocnictwa.
3. Dla potrzeb świadczenia usług za pośrednictwem internetu każde zlecenie, dyspozycja, oświadczenie lub wniosek Klienta opatrzone podpisem elektronicznym złożonym przy użyciu oprogramowania wraz z certyfikatem wywołuje takie skutki prawne jak forma pisemna. Podstawą rozstrzygnięcia wszelkich sporów dotyczących treści dyspozycji, oświadczenia, wniosku oraz tożsamości osoby je składającej będzie weryfikacja podpisu elektronicznego.

- Dokonanie przez Klienta pierwszej czynności przy użyciu certyfikatu potwierdzonej przez Dom Maklerski jest równoznaczne z potwierdzeniem przez Klienta, iż otrzymał certyfikat jest w pełni sprawny i nie wnosi zastrzeżeń co do jego działania, a ponadto, że przyjmuje i akceptuje zasadę, o której mowa w ust. 3.
- Postanowienia ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do pełnomocników.
- Niezależnie od ilości posiadanych w Domu Maklerskim rachunków lub udzielonych danej osobie pełnomocnictw, jedna osoba otrzymuje jeden certyfikat.
- W przypadku kiedy wykonywanie usług przyjmowania i przekazywania lub wykonywania zleceń nabycia i zbycia zagranicznych instrumentów finansowych odbywa się za pośrednictwem platformy transakcyjnej, Klient i pełnomocnik Klienta otrzymują ponadto loginy i kody dostępu do platformy transakcyjnej. Do logiń i kodów dostępu stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące certyfikatu.
- W przypadku, kiedy strony uzgodnią świadczenie przez Dom Maklerski usług za pośrednictwem innych elektronicznych środków komunikacji, strony ustalają tryb składania przez Klienta zleceń i innych dyspozycji oraz tryb identyfikacji Klienta. Do identyfikacji Klienta w powyższych przypadkach stosuje się postanowienia regulaminu dotyczące certyfikatu oraz trybu i skutków składania podpisu elektronicznego.

§ 12

- Klient akceptuje fakt, że we wszystkich wzajemnych sprawach spornych dowodami są także:
- umowa wraz z aneksami,
  - ewentualnie inne umowy zawarte przez Klienta z Domem Maklerskim,
  - zapisy systemu komputerowego Domu Maklerskiego, w tym zapisy dyspozycji Klienta, oraz wydruki zapisów systemu komputerowego,
  - nagrania rozmów telefonicznych przeprowadzonych z Klientem dokonane przez Dom Maklerski,
  - zlecenia Klienta, w tym wystawione za pośrednictwem internetu, telefonicznie, a w przypadku wskazanym w § 11 ust. 8 zlecenia Klienta wystawione za pośrednictwem uzgodnionych elektronicznych środków komunikacji wraz z danymi na podstawie których dokonano identyfikacji Klienta,
  - zlecenia i dyspozycje Klienta złożone w jednostkach organizacyjnych Domu Maklerskiego.

III. PEŁNOMOCCNICTWA

§ 13

- Dom Maklerski określa zakres pełnomocnictw, jakie mogą być udzielane przez Klienta. Dom Maklerski może przyjąć również inne pełnomocnictwa, jeżeli ich forma i zakres umożliwiają uznanie prawidłowości umocowania pełnomocnika do wykonywania w imieniu i na rachunek Klienta uprawnień wobec Domu Maklerskiego wynikających z umowy.
- Klient może ustanowić pełnomocnika (pełnomocników), przy czym z pełnomocnictwą powinien jasno wynikać jego zakres i czas trwania, jak i osoba pełnomocnika powinna być jednoznacznie identyfikowalna, zgodnie z postanowieniami § 14.
- Pełnomocnictwo do zawarcia umowy powinno obligatorycznie zawierać umocowanie dla pełnomocnika do udzielenia dalszego pełnomocnictwa Domowi Maklerskiemu w zakresie wynikającym z umowy. Brak umocowania skutkuje niemożnością zawarcia umowy.

§ 14

- Pełnomocnictwo, w szczególności do dysponowania rachunkami oraz rejestrami, jak również do składania zleceń, pod rygorem nieważności powinno być udzielone przez Klienta: 1) bezpośrednio, poprzez złożenie pisemnego oświadczenia woli w obecności upoważnionego pracownika Domu Maklerskiego, lub 2) pośrednio (korespondencyjnie lub dostarczone przez osobę trzecią) - wówczas powinno ono być udzielone w formie pisemnej z podpisem Klienta uzrędowno poświadczonym.
- Pełnomocnik może wykonywać czynności określone w pełnomocnictwie po dostarczeniu swojego wozu podpisu, a także po złożeniu pisemnego oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie przez Dom Maklerski danych osobowych pełnomocnika w zakresie niezbędnym do wykonywania udzielonego pełnomocnictwa. Dom Maklerski uznaje jako wóz podpisu pełnomocnika podpis pełnomocnika złożony na oświadczeniu, o ile pełnomocnik nie dostarczy wozu podpisu odrębnie. Dom Maklerski może odstąpić od wymogu udzielenia pełnomocnictwa w formie wskazanej w ust. 1 lub od wymogu złożenia wozu podpisu oraz zgody na przetwarzanie danych osobowych.
- W przypadku kiedy Klient korzysta z usług z dostępem za pośrednictwem internetu i dostęp taki ma posiadacz pełnomocnik - Dom Maklerski przekazuje pełnomocnikowi oprogramowanie i indywidualny certyfikat w sposób uzgodniony z pełnomocnikiem.
- Zmiana lub odwołanie pełnomocnictwa, pod rygorem nieważności, winny zostać dokonane z zachowaniem jednej z form, o których mowa w ust. 1.
- Odwołanie pełnomocnictwa może nastąpić również poprzez złożenie dyspozycji za pośrednictwem internetu lub telefonicznie.
- Pełnomocnictwo udzielane osobie fizycznej dla swej skuteczności powinno zawierać imię i nazwisko pełnomocnika, jego adres miejsca zameldowania, a w przypadku jego braku - adres miejsca zamieszkania, numer PESEL, o ile go posiada, serię i numer dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, określenie rodzaju i zakresu pełnomocnictwa.

- Pełnomocnictwo udzielane osobie prawnej dla swej skuteczności powinno zawierać nazwę (firmę) osoby prawnej, siedzibę i adres, REGON, nazwę i numer rejestru, do którego została wpisana osoba prawna, określenie rodzaju i zakresu pełnomocnictwa. Do pełnomocnictwa winien być dołączony aktualny odpis z odpowiedniego rejestru, wydany nie wcześniej niż 1 miesiąc przed datą udzielenia pełnomocnictwa.
- Zmiany danych osobowych pełnomocnika będącego osobą fizyczną w zakresie imienia i nazwiska pełnomocnika, jego adresu miejsca zameldowania, numeru PESEL, serii i numeru dokumentu stwierdzającego jego tożsamość może dokonywać wyłącznie pełnomocnik, składając dyspozycje za pośrednictwem internetu, pisemnie lub bezpośrednio w jednostce organizacyjnej, po przedstawieniu dokumentów potwierdzających zmianę tych danych. Zmiana tych danych nie stanowi zmiany pełnomocnictwa.
- Do zmiany danych pełnomocnika będącego osobą prawną, jak i danych osób fizycznych działających w imieniu osoby prawnej, stosuje się odpowiednio postanowienia ust. 8.

IV. PRZECHOWYWANIE I REJESTROWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

§ 15

- Na podstawie umowy Dom Maklerski otwiera i prowadzi dla Klienta rachunek papierów wartościowych oraz rachunek pieniężny. Dom Maklerski może również na podstawie umowy prowadzić dla Klienta inne określenie w umowie lub uzgodnione między stronami rachunki i konta, w szczególności rachunek zagranicznych instrumentów finansowych, rejestr instrumentów rynku publicznego oraz rachunki pieniężne służące do obsługi tych rachunków i rejestrów, konto depozytowe i konto środków pieniężnych.
- Zapisanie instrumentów finansowych nabytych w obrocie pieniężnym, w drodze transakcji lub innych zdarzeń prawnych na rachunku papierów wartościowych Klienta, następuje w terminach określonych przepisami prawa.
- Klient może złożyć dyspozycje dotyczące instrumentów finansowych zapisanych na danym rachunku, na warunkach określonych w umowie i regulaminie.
- Klient może przenieść instrumenty finansowe pomiędzy swoimi rachunkami w Domu Maklerskim, a także – w obu kierunkach - pomiędzy rachunkiem papierów wartościowych w Domu Maklerskim, a rachunkiem papierów wartościowych prowadzonym przez inną firmę inwestycyjną.
- W przypadku, gdy przeniesienie instrumentów finansowych ma nastąpić na rachunek osoby trzeciej, Klient składając polecenie przeniesienia zobowiązany jest dostarczyć dokument będący podstawą przeniesienia prawa do instrumentu finansowego.
- Dokument, o którym mowa w ust. 5, wymaga podpisu zbywcy poświadczony przez upoważnionego pracownika Domu Maklerskiego lub urzędowo.
- Przeniesienie instrumentów finansowych następuje w terminach określonych przepisami prawa.
- Dom Maklerski może odmówić podjęcia czynności związanych z przeniesieniem instrumentów finansowych w przypadku powzięcia na podstawie dokumentów, na mocy których ma nastąpić przeniesienie instrumentów finansowych, uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że przeniesienie ma na celu obejście przepisów prawa, natomiast Dom Maklerski odmawia podjęcia takich czynności, gdy z dokumentów wynika w sposób oczywisty, że przeniesienie instrumentów finansowych jest sprzeczne z przepisami prawa.
- Klient może złożyć inne dyspozycje wynikające z praw lub obowiązków związanych z instrumentami finansowymi zapisanymi na rachunku, takie jak w szczególności: dyspozycja konwersji, wykonania prawa, wykupu, postawienia instrumentu finansowego do dyspozycji emitenta.
- Klient może złożyć dyspozycje wystawienia świadectwa depozytowego. Dom Maklerski wystawia, oddzielnie dla każdego rodzaju papierów wartościowych, imienne świadectwo depozytowe, zwane dalej świadectwem. Dom Maklerski wydaje świadectwo Klientowi lub przesyła je Klientowi na adres do korespondencji.
- Dom Maklerski wystawiając świadectwo dokonuje blokady papierów wartościowych w liczbie określonej w świadectwie, na okres wskazany w świadectwie.
- W przypadku utraty świadectwa, na podstawie dyspozycji Klienta, Dom Maklerski wystawia duplikat świadectwa i wydaje Klientowi lub przesyła Klientowi na adres do korespondencji.
- Na podstawie dyspozycji (wniosku) Klienta Dom Maklerski wystawia zaświadczenie o prawie do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu spółki publicznej.
- O ile przepisy prawa lub zasady wykonywania praw z instrumentów finansowych lub szczególne informacje Domu Maklerskiego nie stanowią inaczej, dyspozycje o których mowa w ust. 3-13 mogą być składane za pośrednictwem osobiście przez Klienta, telefonicznie, za pośrednictwem internetu lub innych, uzgodnionych przez strony elektronicznych środków komunikacji.

§ 16

- Na rachunku papierów wartościowych odrębnie rejestrowane są instrumenty finansowe służące jako zabezpieczenie wykonania: 1) zobowiązań wynikających z pożyczek papierów wartościowych udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,

- zobowiązań wynikających z pożyczek i kredytów zaciągniętych na nabycie papierów wartościowych,
  - zobowiązań wynikających z derywatów,
  - innych zobowiązań określonych w przepisach rozporządzenia
2. Należące zezwolenia powołują ograniczenia w swobodnym dysponowaniu instrumentami finansowymi zapisanymi na rachunku papierów wartościowych:
- wystawienie zlecenia brokerskiego sprzedaży,
  - wystawienie świadectwa depozytowego,
  - ustanowienie zastawu,
  - blokady papierów wartościowych w związku z zabezpieczeniem wierzytelności,
  - blokady aktywów Klienta, o której mowa w rozdziale VII,
  - blokady z tytułu zabezpieczenia służącego do realizacji zobowiązań wynikających z derywatów,
  - zajęcie instrumentów finansowych w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym,
  - inne czynności prawne uniemożliwiające swobodne dysponowanie instrumentami finansowymi,
  - składanie zleceń kupna na zasadach określonych w rozdziale VI.

§ 17

- Dom Maklerski, dla Klienta posiadającego rachunek papierów wartościowych oraz instrumenty wskazane w ust. 2, otwiera rejestr operacyjny.
- W rejestrze operacyjnym zapisywane są instrumenty finansowe i prawa do instrumentów finansowych wprowadzone do obrotu na rynku zorganizowanym, które mogą być przedmiotem zlecenia sprzedaży.
- Dom Maklerski dokonuje zapisów w rejestrze operacyjnym przed rozliczeniem transakcji w izbie rozliczeniowej, na podstawie dowodów ewidencyjnych otrzymanych i wystawionych zgodnie z przepisami rozporządzenia, jeżeli rozliczenie transakcji kupna jest objęte systemem gwarantującym.
- Dla każdego Klienta, który złożył zlecenie Dom Maklerski może otworzyć rejestr sesji.
- Rejestr sesji otwierany jest przed rozpoczęciem sesji lub w trakcie jej trwania. Rejestr sesji zamykany jest z chwilą zakończenia sesji.
- Rejestr sesji jest rejestrem instrumentów finansowych, praw do otrzymania instrumentów finansowych, a także środków pieniężnych, którymi Klient może dysponować w danym momencie sesji. Rejestr sesji jest prowadzony w celu sprawdzania pokrycia złożonych przez Klienta zleceń oraz sprawdzania przekraczania przez Klienta limitu maksymalnego należności określonego dla Klienta.

§ 18

- Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego paragrafu, rachunek pieniężny prowadzony jest w złotych i służy do obsługi rachunku papierów wartościowych lub innego odpowiedniego rachunku, na którym ewidencjonowane są instrumenty finansowe Klienta.
- Dom Maklerski może zaewidencjonować na rachunku pieniężnym Klienta środki nominowane w wymiennalnych na złote i euro walutach obcych, jeżeli stanowi tak umowa. Dom Maklerski może w takim przypadku przyjmować i wykonywać zlecenia nominowane w takich walutach, jeżeli umożliwiają to warunki obrotu na danym rynku lub warunki danej transakcji.
- Środki pieniężne w walutach obcych są ewidencjonowane na wydzielonym koncie danego rachunku pieniężnego Klienta, odrębnie od środków pieniężnych w złotych.
- Środki pieniężne w danej walucie obcych nie mogą stanowić pokrycia zleceń kupna ani jakiegokolwiek zabezpieczenia transakcji nominowanych w innej walucie.
- Dom Maklerski wykonuje następujące dyspozycje Klienta dotyczące jego środków pieniężnych w walutach obcych: 1) przeksięgowania środków na odpowiednie konto operacyjne rachunku pieniężnego Klienta z jednoczesnym przeliczeniem na inną określoną walutę, 2) przelewu na rachunek bankowy Klienta prowadzony w walutach obcych lub w złotych.
- Dom Maklerski jest uprawniony do potrącania z równoczesnym przeliczeniem na złote, ze środków pieniężnych w walutach obcych kwot przysługujących mu wobec Klienta rozszerzeń, związanych z wykonywaniem usług na rzecz Klienta, w tym opłat i prowizji.
- Określonych w regulaminie operacji przeliczania walut Dom Maklerski dokonuje poprzez złożenie bankowi prowadzącemu rachunek na którym przechowywane są środki, polecenia wymiany walut. Wymiana dokonywana jest według kursu ustalonego przez bank.

§ 19

Na rachunku pieniężnym odrębnie rejestrowane są środki pieniężne służące jako zabezpieczenie wykonania:

- zobowiązań wynikających z pożyczek instrumentów finansowych udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
- zobowiązań wynikających z kredytów i pożyczek środków pieniężnych zaciągniętych na nabycie instrumentów finansowych,
- zobowiązań wynikających z derywatów (depozyt zabezpieczający),
- innych zobowiązań określonych w przepisach rozporządzenia.

§ 20

W ramach danego rachunku pieniężnego Dom Maklerski prowadzi dla Klienta, w zależności od przeznaczenia rachunku, w szczególności następujące konta:

- rejestr należności - na którym zapisywane jest bieżący stan należności Klienta i należności Domu Maklerskiego,
- konto operacyjne - na którym księgowane są nie zablokowane środki pieniężne Klienta, którymi Klient może swobodnie dysponować,
- konto depozytu zabezpieczającego - odrębne dla każdego portfela Klienta, na których księgowane są środki stanowiące depozyt zabezpieczający.

§ 21

Dom Maklerski może wykonywać dyspozycje Klienta dotyczące jego środków pieniężnych wyłącznie w celu:

- realizacji zobowiązań wynikających z nabywania lub zbywania instrumentów finansowych;
- pokrywania opłat, prowizji i innych zobowiązań Klienta z tytułu umów zawartych między Domem Maklerskim i Klientem;
- dokonywania przelewów dotyczących ustanawiania depozytów zabezpieczających - w przypadku gdy obrót instrumentami finansowymi związany jest z obowiązkiem posiadania przez Klienta depozytu zabezpieczającego;
- spłaty pożyczek i kredytów zaciągniętych przez Klienta na nabycie instrumentów finansowych;
- wypłaty środków pieniężnych przez Klienta;
- przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy Klienta lub na inny rachunek pieniężny Klienta w Domu Maklerskim;
- dokonywania wpłat na rachunki partnerów zagranicznych - odnośnie Klientów korzystających z usług wykonywania zleceń nabywania i zbywania zagranicznych instrumentów finansowych;
- innych, określonych w rozporządzeniu.

§ 22

- Z zastrzeżeniem ust. 12 wpłaty na rachunek pieniężny Klienta dokonywane są przelewem na rachunek bankowy Domu Maklerskiego lub w drodze wpłaty gotówkowej na rachunek bankowy Domu Maklerskiego.
- Wpłaty księgowane są na rachunku pieniężnym Klienta niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów rozliczeniowych z banku prowadzącego rachunek Domu Maklerskiego.
- Wpłacający zobowiązany jest wskazać w tytule dyspozycji imię i nazwisko Klienta oraz pełny numer rachunku Klienta w Domu Maklerskim wskazany w umowie, jeżeli zaś w umowie wskazano numer bankowy rachunku pieniężnego Klienta - imię i nazwisko Klienta i numer rachunku pieniężnego Klienta.
- Przekazanie na rachunek pieniężny Klienta środków pieniężnych z tytułu należnych odsetek, dywidend i innych pożytków z instrumentów finansowych i praw z nimi związanych następuje w określonych przepisami prawa dniu wypłaty tych środków, pod warunkiem ich otrzymania przez Dom Maklerski.
- Dom Maklerski nie odpowiada za szkody wynikłe z niezawinionych przez Dom Maklerski opóźnień w księgowaniu wpłat na rachunek pieniężny Klienta.
- Z zastrzeżeniem ust. 12, wypłaty z rachunku pieniężnego Klienta dokonywane są przelewem.
- Klient może dokonać wpłaty wyłącznie środków pieniężnych znajdujących się na koncie operacyjnym rachunku pieniężnego.
- Wypłata z rachunku pieniężnego Klienta środków pieniężnych z tytułu zrealizowania przez Klienta transakcji sprzedaży może nastąpić dopiero po rozliczeniu transakcji, w szczególności w izbie rozliczeniowej.
- Wypłata środków pieniężnych zaksięgowanych na podstawie niepotwierdzonego przelewu bankowego może nastąpić dopiero po potwierdzeniu wpływu na rachunek pieniężny kwoty przelewu. Dotyczy to również sytuacji, gdy Klient dokona nabycia instrumentów finansowych za środki pieniężne zaksięgowane na rachunku pieniężnym Klienta na podstawie niepotwierdzonego przelewu bankowego, a następnie dokona zbycia tych instrumentów finansowych.
- Przelew środków pieniężnych Klienta następuje na podstawie dyspozycji Klienta złożonej za pośrednictwem internetu, telefonicznie lub faksovo wyłącznie na rachunek bankowy Klienta wskazany w umowie lub inny rachunek pieniężny Klienta w Domu Maklerskim. Dyspozycja przelewu środków pieniężnych na inne rachunki Klienta może zostać złożona z podpisem urzędowo poświadczonym lub osobiście upoważnionemu pracownikowi Domu Maklerskiego.
- Dom Maklerski określi terminy i zasady realizacji przez Dom Maklerski dyspozycji przelewu środków pieniężnych składanych przez Klientów.
- Dom Maklerski może umożliwić dokonywanie wpłat i wypłat w jednostkach organizacyjnych gotówką lub czekiem, co pada do wiadomości Klienta. Koszty realizacji czeku obciążają Klienta.
- Środki pieniężne na rachunku pieniężnym mogą być oprocentowane. Dom Maklerski może jednostronnie wprowadzić oprocentowanie środków i ustalać wysokość oprocentowania. Oprocentowanie środków i jego wysokość mogą również wynikać z ustaleń między Domem Maklerskim i Klientem. Dom Maklerski może podać wysokość kwoty na rachunku Klienta począwszy od której oprocentowuje środki lub umożliwia negocjacje oprocentowania. Dom Maklerski może w każdym czasie zastosować wyższe oprocentowanie niż ustalone z Klientem.

14. Dom Maklerski określa i podaje do wiadomości Klientów wysokość bieżącej stopy oprocentowania.

§ 23

1. Na podstawie umowy, Dom Maklerski bez odrębnego pełnomocnictwa Klienta pobiera z rachunku pieniężnego Klienta prowizję oraz opłaty należne Domowi Maklerskiemu, zgodnie z Tabelą prowizji i opłat.
2. W przypadku wystąpienia debetu na rachunku pieniężnym Klienta, w tym w wyniku braku na rachunku środków wystarczających na pokrycie prowizji lub opłat należnych Domowi Maklerskiemu, Klient jest zobowiązany do jego niezwłocznej spłaty. Dom Maklerski może samodzielnie dokonać przeksięgowania środków pomiędzy rachunkami pieniężnymi w celu zlikwidowania debetu. Wystąpienie debetu na rachunku pieniężnym, skutkuje obciążeniem przez Dom Maklerski rachunku pieniężnego Klienta opłatą określoną w Tabeli prowizji i opłat.
3. W przypadku wystąpienia debetu na rachunku pieniężnym Klienta, wszelkie środki pieniężne wpływające na rachunek pieniężny Klienta zaliczane są w pierwszej kolejności na pokrycie debetu, a nadto w przypadku niesplacenia przez Klienta salda debetowego.
4. Dom Maklerski jest uprawniony według swego wyboru do sprzedaży instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach Klienta, w tym zamknięcia otwartych pozycji Klienta na rynku derywatów, przy czym czynności tych dokonuje poczynając od rachunku na którym wystąpił debet oraz w zakresie pozwalającym na pokrycie debetu. Powyższe czynności odbywają się z uwzględnieniem polityk Domu Maklerskiego w zakresie wykonywania zleceń oraz postępowania w najlepszej pojętym interesie Klienta.
5. Dom Maklerski może naliczać Klientowi odsetki ustawowe od niespłaconych należności.
6. Dom Maklerski przyjmuje następującą kolejność dokonywania spłat przez Klientów zobowiązań wobec Domu Maklerskiego: w pierwszej kolejności spłata debetu na rachunku pieniężnym, w drugiej kolejności spłata należności Domu Maklerskiego, a następnie spłata zobowiązań z tytułu uzupełnienia depozytów zabezpieczających i innych zobowiązań Klienta.

§ 24

1. Zapisów na rachunkach Klienta oraz zapisów w rejestrach operacyjnych dokonuje się wyłącznie na podstawie właściwych dowodów ewidencyjnych, których minimalną wartość określają podmioty rozliczające transakcje na danym rynku lub Dom Maklerski. Ponadto zapisów dokonuje się na podstawie innych prawidłowych i rzetelnych dowodów, wystawionych zgodnie z przepisami prawa.
2. Zapisów w rejestrze należności dokonuje się na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów, wystawionych zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Dom Maklerski może dokonać sprostowania błędnego zapisu na rachunkach lub w rejestrach, bez dyspozycji Klienta. O sprostowaniu Dom Maklerski niezwłocznie powiadamia Klienta. W przypadku, kiedy błędny zapis ma charakter oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej, a sprostowanie dokonywane jest w terminie krótszym niż tydzień od dokonania błędnego zapisu, jak również w przypadku, kiedy wartość sprostowania jest niższa niż pięciokrotność podstawowej opłaty pocztowej za krajową przesyłkę poleconą, Dom Maklerski może zaniechać odrębnego powiadomienia o dokonaniu sprostowania.

§ 25

1. Przechowywanie instrumentów rynku niepublicznego odbywa się w oparciu o Depozyt prowadzony przez Dom Maklerski.
2. Dom Maklerski rejestruje stan posiadania instrumentów rynku niepublicznego tylko w zakresie tych instrumentów, które są przechowywane w Depozycie prowadzonym przez Dom Maklerski.
3. W zakresie usług wskazanej w ust. 1 umowa odsyła do odpowiedniego obowiązującego w Domu Maklerskim regulaminu.
4. O ile umowa nie stanowi inaczej, postanowienia niniejszego rozdziału nie stosuje się w przypadku wykonywania przez Dom Maklerski na rzecz Klienta usług na zasadach określonych w §6 ust. 5 regulaminu, to jest w przypadkach kiedy Dom Maklerski nie prowadzi rachunków dla Klienta a świadczenie usług wykonywania zleceń następuje w związku z zawarciem z podmiotem prowadzącym te rachunki umowy o dostarczenie instrumentów finansowych.

V. ŚWIADCZENIE USŁUG WYKONYWANIA ZLECENI NABYCIA LUB ZBYCIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

§ 26

1. Dom Maklerski świadczy usługi zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie: umową, regulaminem, zasadami obowiązującymi na danym rynku oraz innymi regulacjami obowiązującymi w stosunkach pomiędzy Klientem a Domem Maklerskim. Dom Maklerski wykonuje zlecenia zgodnie z przyjętą przez siebie i podawaną do wiadomości Klientów Polityką Wykonywania Zleceń.
2. Dom Maklerski świadczy usługi na podstawie dyspozycji i zleceń Klienta.
3. Dom Maklerski prowadzi i podaje do wiadomości Klientów listę: i) rynków, na których wykonuje zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, ii) instrumentów finansowych, co do których wykonuje zlecenia nabycia oraz zbycia poza rynkiem zorganizowanym.

4. Dom Maklerski prowadzi i podaje do wiadomości Klientów listę instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem świadczenia usług objętych regulaminem. Lista określa w szczególności papiery wartościowe, derywaty oraz inne instrumenty finansowe, co do których Dom Maklerski przyjmuje i wykonuje zlecenia nabyciania i zbywania.
5. Dom Maklerski może podać do wiadomości Klientów rozpoczęcie działalności w zakresie wykonywania zleceń w sposób o którym mowa w § 73 ust. 2 ustawy. W takim przypadku prowadzi i podaje do wiadomości Klientów listę instrumentów, które mogą być przedmiotem zleceń, wykonywanych w sposób, o którym mowa w § 73 ust. 2 ustawy.
6. Zmiany list, o których mowa w ust. 3-5 obowiązują począwszy od następnego dnia po podaniu ich do wiadomości Klientów.
7. Dom Maklerski określa pory i terminy przyjmowania zleceń od Klientów, co podaje do wiadomości Klientów. Dom Maklerski zastrzega sobie możliwość przedłużania lub odpowiadnio skracania terminów przyjmowania dyspozycji i zleceń, co podaje do wiadomości Klientów.
8. Postanowienia niniejszego rozdziału, w zakresie w jakim odnoszą się do warunków obowiązujących na rynkach zorganizowanych - nie dotyczą instrumentów rynku niepublicznego.

§ 27

1. Zlecenie Klienta powinno zawierać:
  - 1) imię i nazwisko (firmę lub nazwę) oraz numer rachunku Klienta,
  - 2) identyfikator portfela (w przypadku derywatów),
  - 3) datę i czas wystawienia
  - 4) rodzaj, nazwę i liczbę instrumentów finansowych lub praw do otrzymania instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia,
  - 5) przedmiot zlecenia: nabycie lub zbycie instrumentów finansowych (odpowiednio nabycie, wystawienie lub wykonanie - w przypadku derywatów,
  - 6) określenie ceny,
  - 7) oznaczenie terminu ważności zlecenia,
  - 8) odpowiednio oznaczenie, jeżeli:
    - a) przedmiotem zlecenia jest kupno instrumentów finansowych za środki pieniężne pożyczone od Domu Maklerskiego,
    - b) zlecenie zawiera klauzulę umożliwiającą wystawienie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego lub innego zlecenia lub oferty przekazywanego na odpowiedni rynek (zlecenie DDM),
  - 9) zlecenie DDM zawiera ponadto oświadczenie Klienta zawierające informację o zapoznaniu się Klienta z ryzykiem związanym ze sposobem realizacji zlecenia, w szczególności z ryzykiem związanym z możliwością braku realizacji lub częściowej realizacji zlecenia DDM,
  - 10) podpis Klienta – w przypadku zlecenia składanego na piśmie lub za pośrednictwem faksu.
2. Zlecenie Klienta może zawierać ponadto:
  - 1) rynek, na którym zlecenie ma być zrealizowane, chyba że dany instrument finansowy notowany jest tylko na jednym rynku,
  - 2) określenie fazy notowań, na którą zlecenie powinno zostać przekazane, z zastrzeżeniem § 31 ust. 2 i § 42 ust. 4,
  - 3) wskazanie systemu notowań, z zastrzeżeniem § 42 ust. 4, chyba że dany instrument finansowy jest notowany w jednym systemie notowań,
  - 4) wskazanie daty rozliczenia transakcji, w przypadku kiedy data nie wynika z warunków rozliczania transakcji na danym rynku i strony mogą ją ustalać,
  - 5) inne informacje lub dodatkowe warunki wykonania zlecenia, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami prawa lub są wymagane regulaminami przeprowadzania transakcji na danym rynku,
  3. Zlecenie dotyczące instrumentów rynku niepublicznego zawiera dane niezbędne dla jego wykonania uzgodnione z Klientem. Zlecenie może zawierać dane drugiej strony transakcji, jeżeli Klient życzy sobie zawarcia transakcji z danym podmiotem. Zlecenie zawiera w szczególności niezbędne zasady i warunki jego wykonania.
  4. W zleceniu DDM zamiast liczby instrumentów finansowych można podać maksymalną łączną wartość transakcji będących wynikiem wykonania tego zlecenia.

§ 28

1. Zlecenia i dyspozycje Klienta składane są osobiście, telefonicznie (w tym jeżeli umowa tak stanowi – faksowo), za pośrednictwem internetu oraz innych, uzgodnionych przez strony elektronicznych środków komunikacji.
2. Przy składaniu dyspozycji telefonicznych Klient (lub jego pełnomocnik) jest identyfikowany na podstawie hasła określonego w umowie. Przy składaniu zleceń i dyspozycji za pośrednictwem internetu Klient (lub jego pełnomocnik) jest identyfikowany na podstawie certyfikatu. Przy składaniu zleceń za pośrednictwem innych uzgodnionych pomiędzy stronami środków komunikacji elektronicznej Klient identyfikowany jest w ustalony pomiędzy stronami sposób. Na platformie transakcyjnej Klient jest identyfikowany ponadto za pośrednictwem otrzymanych od Domu Maklerskiego loginów i hasel. Dom Maklerski i Klient zobowiązani są chronić poufność certyfikatu, hasła, loginów i innych danych identyfikujących Klienta. Klient jest zobowiązany zastrzec certyfikat, hasło lub

inne powyższe identyfikatory niezwłocznie po zaistnieniu podejrzenia poznania ich przez osoby nieuprawnione.

3. Umowa może przewidywać możliwość składania innych dyspozycji niż określone w ust. 1, w tym nabyciania i zbywania innych instrumentów finansowych niż papiery wartościowe i derywaty oraz dokonywania zapłaty za instrumenty finansowe nabywane przez Klienta.
4. Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności za wykonanie dyspozycji złożonej przez osobę nieuprawnioną, posługującą się poprawnym hasłem, certyfikatem lub innymi odpowiednimi danymi identyfikacyjnymi, chyba że: i) ponosi odpowiedzialność za ich udostępnienie osobie nieuprawnionej lub ii) został uprzednio powiadomiony o ich poznaniu przez osobę nieuprawnioną.
5. Kanały komunikacji, za pośrednictwem których Klient może składać zlecenia i/lub dyspozycje, określa umowa i inne uzgodnienia stron.
6. Klienci, którzy zawarli z Domem Maklerskim umowę przewidującą składanie zleceń faksowych, mogą składać takie zlecenia przy odpowiednim zastosowaniu postanowień regulaminu dotyczących zleceń telefonicznych. Zlecenie złożone w formie faksowej powinno zawierać podpis Klienta zgodny z wzorem podpisu złożonym Domowi Maklerskiemu.
7. Zawierając umowę Klient wyraża zgodę na rejestrowanie rozmów telefonicznych prowadzonych z Domem Maklerskim. Nośniki informacji z zarejestrowanymi rozmowami przechowywane są w Domu Maklerskim przez okres wyznaczony przepisami prawa

§ 29

1. W przypadku podania przez Klienta w błędnym limitu ceny, niezgodnie z zasadami obowiązującymi na danym rynku, Dom Maklerski ma prawo do obniżenia limitu ceny dla zleceń kupna lub podwyższenia limitu ceny dla zleceń sprzedaży, nie więcej niż do najbliższego prawidłowego przedziału dokładności.
2. W przypadku podania przez Klienta w zleceniu liczby papierów wartościowych, praw do otrzymania papierów wartościowych lub derywatów niezgodnej z wielkością jednostki transakcyjnej obowiązującej dla danego instrumentu notowanego na danym rynku i w danym systemie notowań, Dom Maklerski ma prawo do obniżenia liczby instrumentów do wielkości jednostki transakcyjnej lub jej wielokrotności, tak, aby zrealizować zlecenie Klienta w jak najpełniejszym zakresie.

§ 30

Dom Maklerski może, w przyczyn technicznych, a także w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa i poufności obrotu, czasowo wstrzymać przyjmowanie zleceń za pośrednictwem internetu, innych elektronicznych środków komunikacji lub zleceń telefonicznych (i faksowych), co podaje do wiadomości Klientów. Powyższe postanowienie nie ogranicza ewentualnej odpowiedzialności Domu Maklerskiego, jeżeli okoliczności te nastąpiły z przyczyn, za które odpowiada Dom Maklerski.

§ 31

1. Dom Maklerski ma prawo odmówić skierowania do realizacji zlecenia, jeżeli:
  - 1) brak jest istotnych elementów określonych w § 27 ust. 1
  - 2) są sprzeczne z prawem,
  - 3) wystąpią okoliczności o których mowa w § 29.
2. Zlecenie lub zlecenia brokerskie przekazywane są na odpowiedni rynek, na najwcześniejszą z możliwych faz. Dom Maklerski może umożliwić Klientom określenie innej fazy notowań, na którą zlecenie powinno zostać przekazane.

§ 32

Dom Maklerski potwierdza Klientowi przyjęcie zlecenia. Potwierdzenie przyjęcia zlecenia dokonywane jest:

- 1) poprzez podpis pracownika Domu Maklerskiego na pisemnym zleceniu Klienta,
- 2) poprzez odpowiednią informację informatycznego systemu obsługi Klientów – dla zlecenia złożonego za pośrednictwem Internetu,
- 3) poprzez ustne potwierdzenie – dla zlecenia złożonego telefonicznie.

§ 33

1. O ile jest to wymagane zasadami działania danego rynku - na podstawie zlecenia Klienta Dom Maklerski wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, które przekazywane są na odpowiedni rynek, na najwcześniejszą z możliwych faz, chyba że zlecenie Klienta stanowi inaczej. Jeżeli Klient nie określi terminu ważności zlecenia, Dom Maklerski przekazuje zlecenie brokerskie ważne na najbliższą sesję.
2. Dom Maklerski nie przekazuje do realizacji zlecenia Klienta zawierającego dodatkowe warunki realizacji sprzeczne z zasadami obowiązującymi na danym rynku.
3. Dom Maklerski określa maksymalny termin ważności, jaki może ustalić Klient dla zlecenia Klienta, co podaje do wiadomości Klientów.
4. Zlecenia: kupna instrumentów finansowych bez określenia limitu ceny lub składane na zasadach określonych w § 49, a także zlecenia: nabycia i wystawienia derywatów, bez określenia limitu ceny składane w trakcie sesji są ważne do końca danej sesji, a składane poza sesją są ważne do końca najbliższej sesji.
5. Przedmiotem jednego zlecenia Klienta może być wyłącznie sprzedaż lub wyłącznie kupno (wyłącznie nabycie lub wyłącznie wystawienie - w przypadku derywatów) jednego, określonego rodzaju instrumentu finansowego.

6. Dom Maklerski może dopuścić możliwość zamieszczenia w jednym dokumencie więcej niż jednego zlecenia Klienta.

7. W przypadku, gdy Klient składa kilka zleceń kupna na daną sesję, zobowiązany jest określić kolejność kierowania ich do realizacji, z zastrzeżeniem § 42.
8. Zarządzający portfelami może wystawić jedno zlecenie na rzecz swoich klientów, pod warunkiem, że w zleceniu tym określi liczbę nabywanych lub zbywanych instrumentów finansowych dla poszczególnych klientów oraz sposób postępowania Domu Maklerskiego w przypadku częściowej realizacji zlecenia.

§ 34

1. Klient może złożyć dyspozycję odwołania zlecenia.
2. Dyspozycja odwołania zlecenia winna jednoznacznie określać zlecenie Klienta, którego dotyczy odwołanie.
3. Klient może złożyć dyspozycję modyfikacji zlecenia w zakresie i na warunkach określonych w zasadach obowiązujących na danym rynku i/lub obowiązujących w ramach danego procesu, w toku którego składane jest zlecenie. Dyspozycja modyfikacji winna wyraźnie wskazywać na zlecenie, które ma zostać zmodyfikowane.
4. Dom Maklerski może odmówić modyfikacji danego parametru zlecenia, jeżeli, z uwagi na algorytm działania systemu transakcyjnego danego rynku, modyfikacja tego parametru zlecenia stwarzałaby ryzyko realizacji zlecenia niezgodnie z parametrami zlecenia.
5. W przypadkach określonych w zasadach obowiązujących na danym rynku modyfikacja zlecenia może spowodować utratę priorytetu czasu realizacji zlecenia.
6. Dyspozycja odwołania i modyfikacji składane są na zasadach przewidzianych dla składania zleceń.

§ 35

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, utrata ważności zlecenia maklerskiego przewidziana w zasadach obowiązujących na danym rynku, powoduje utratę ważności zlecenia Klienta, w szczególności w przypadku: zmiany wartości nominalnej papieru wartościowego, odrzucenia bądź eliminacji zlecenia w sytuacjach przewidzianych w zasadach obrotu obowiązujących na danym rynku.
2. W przypadku ustalenia prawa poboru, ustalenia prawa do dywidendy oraz zawieszenia obrotu papierem wartościowym na danym rynku, wraz z utratą ważności zlecenia maklerskiego nie traci ważności zlecenie Klienta, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W szczególności uzasadnionych przypadkach Dom Maklerski może określić inne przypadki utraty ważności zlecenia Klienta, niż określone w ust. 1 i 2, bądź określić je w sposób odmienny, co podaje do wiadomości Klientów.

§ 36

1. Dom Maklerski sprawdza pokrycie zlecenia Klienta w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego, chyba że Klient może składać zlecenia bez pokrycia.
2. Szczegółowe zasady pokrywania zleceń Klienta, których przedmiotem są derywaty, jak również zasady wnoszenia depozytów zabezpieczających, określone są w rozdziale IX.
3. Dom Maklerski sprawdza pokrycie zlecenia Klienta dotyczącego instrumentów rynku niepublicznego, jeżeli wobec drugiej strony wykonuje odpowiednio: zapłatę lub wydanie przedmiotu zlecenia.
4. Podstawą do sprawdzenia pokrycia zlecenia jest stan rejestru operacyjnego lub stan konta operacyjnego rachunku pieniężnego Klienta powiększony o środki zaksięgowane na podstawie niepotwierdzonego przelewu bankowego oraz o należności Klienta, pod warunkiem, że rozliczenie transakcji sprzedaży objęte jest systemem gwarantującym i rozliczenie tych transakcji w izbie rozliczeniowej powinno nastąpić nie później niż w dniu rozliczenia transakcji kupna, z wyłączeniem należności Klienta pochodzących ze sprzedaży nieopłaconych instrumentów finansowych w części stanowiącej zabezpieczenie należności Domu Maklerskiego lub pochodzących ze sprzedaży na żądanie uprawnionego podmiotu – instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie innych wywiertelności oraz z wyłączeniem należności, które stanowią zabezpieczenie innych zobowiązań Klienta. Dom Maklerski może określić rynki, instrumenty finansowe, typy zleceń lub innych operacji, dla których należności Klienta nie mogą stanowić pokrycia zlecenia kupna. Dom Maklerski może określić rynki, instrumenty finansowe, typy zleceń lub innych operacji, dla których prawa do otrzymania instrumentów finansowych nie mogą stanowić pokrycia zlecenia sprzedaży.
5. Dom Maklerski ma prawo określenie kolejności wykorzystywania środków pieniężnych Klienta jako pokrycia zlecenia Klienta, co podaje do wiadomości Klientów.
6. W przypadku wykonywania przez Dom Maklerski na rzecz Klienta usług na zasadach określonych w §6 ust. 5, pokrycie zlecenia zapewniane, jest przez podmiot prowadzący odpowiedni rachunek. Postanowienia §§ 37-40 mogą znaleźć odpowiednie zastosowanie jeżeli wymaga tego wykonanie umowy z Klientem lub podmiotem prowadzącym odpowiednie rachunki.

§ 37

1. W sytuacji kiedy w dniu wystawienia zlecenia brokerskiego kupna lub zawarcia transakcji kupna, której pokryciem są środki zaksięgowane na rachunku pieniężnym na podstawie niepotwierdzonego przelewu bankowego, nie nastąpi wpływ środków na rachunek bankowy Domu Maklerskiego, Dom Maklerski może odwołać zlecenie kupna Klienta lub sprzedać począwszy od najbliższej sesji prawa do otrzymania instrumentów finansowych lub instrumenty finansowe nabyte przez Klienta z użyciem tych środków.

2. Klient w umowie udziela Domowi Maklerskiemu pełnomocnictwa do odwołania zlecenia kupna lub sprzedaży praw do otrzymania instrumentów finansowych lub instrumentów finansowych w przypadku, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli w wyniku realizacji zlecenia kupna, w którym Klient nie podał limitu ceny, wartość zrealizowanego zlecenia będzie większa niż dotychczasowe pokrycie zlecenia posiadane przez Klienta, Dom Maklerski dokona obciążenia rachunku pieniężnego Klienta pełną wartością zrealizowanego zlecenia i należnej prowizji.

§ 38

1. W chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego sprzedaży, Klient zobowiązany jest posiadać instrumenty finansowe lub prawa do otrzymania instrumentów finansowych, będące przedmiotem zlecenia sprzedaży.

2. Zlecenie sprzedaży może dotyczyć wyłącznie nie zablokowanych instrumentów finansowych lub praw do otrzymania instrumentów finansowych znajdujących się w rejestrze operacyjnym Klienta.

3. Wystawiając zlecenie brokerskie sprzedaży Dom Maklerski dokonuje blokady odpowiedniej liczby instrumentów finansowych lub praw do otrzymania instrumentów finansowych w rejestrze operacyjnym.

4. Dom Maklerski może określić przypadki, w których może odstąpić od dokonywania blokady, o której mowa w ust. 3, co podlega wiadomości Klientów.

5. W przypadku, kiedy wartość zlecenia sprzedaży jest mniejsza od należnej Domowi Maklerskiemu prowizji, Dom Maklerski może odmówić wystawienia zlecenia brokerskiego przed dokonaniem przez Klienta blokady na rachunku pieniężnym środków wystarczających na pokrycie przewidywanej prowizji.

§ 39

1. W chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego kupna, Klient zobowiązany jest posiadać środki na pokrycie zlecenia w wysokości 100 % wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, związanej z zawarciem transakcji.

2. Wystawiając zlecenie brokerskie kupna Dom Maklerski blokuje środki na pokrycie zlecenia i przewidywanej prowizji w odpowiedniej wysokości, w kolejności określonej zgodnie z § 36 ust. 4 i 5.

§ 40

1. W przypadku stwierdzenia braku pokrycia dla zlecenia sprzedaży Dom Maklerski odmawia wystawienia zlecenia. Dom Maklerski może także wystawić zlecenie do wysokości istniejącego pokrycia. W przypadku braku pokrycia dla zlecenia kupna, jeżeli Klient nie może złożyć zlecenia na warunkach i zasadach określonych w rozdziale VI, Dom Maklerski odmawia wystawienia zlecenia. Dom Maklerski może także wystawić zlecenie do wysokości istniejącego pokrycia.

2. W przypadku, kiedy Klient złoży kilka zleceń na daną sesję i nie określi kolejności ich realizacji, Dom Maklerski realizuje zlecenia i dyspozycje do wysokości salda rachunków oraz rejestrów, w kolejności ich przyjmowania, z zastrzeżeniem § 42.

§ 41

1. Dom Maklerski przyjmuje i realizuje zlecenia DDM w trybie i na warunkach indywidualnie ustalonych z Klientem.

2. Zlecenie DDM obarczone jest zwiększonym ryzykiem związanym ze sposobem jego realizacji, o czym Klient jest informowany.

3. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia zlecenia DDM w sytuacji kiedy z uwagi na treść zlecenia lub uwarunkowania obrotu na rynku, zlecenie DDM byłoby faktycznie lub prawnie niewykonalne lub jego wykonanie byłoby wysoce utrudnione lub wykonanie tego zlecenia mogłoby narażać Klienta na straty lub ryzyko ich powstania.

4. Zlecenie DDM jest prowadzone przez upoważnionego pracownika Domu Maklerskiego.

5. Dom Maklerski może określić minimalną wartość zlecenia DDM, co podlega do wiadomości Klientów.

§ 42

1. Na podstawie zlecenia DDM upoważniony pracownik prowadzący zlecenie DDM może wystawić jedno lub kilka zleceń brokerskich.

2. Upoważniony pracownik prowadzący zlecenie DDM decyduje o momencie wystawienia na jego podstawie zlecenia lub zleceń brokerskich.

3. W przypadku złożenia przez Klienta kilku zleceń DDM upoważniony pracownik prowadzący zlecenie DDM decyduje o kolejności realizacji zleceń, chyba że kolejność realizacji zleceń DDM została określona przez Klienta.

4. Upoważniony pracownik prowadzący zlecenie DDM może zrealizować zlecenie brokerskie w dowolnym systemie notowań, na dowolnym rynku, w dowolnej fazie notowań oraz z dowolnymi dodatkowymi warunkami wykonania.

5. Klient może odwołać lub zmodyfikować zlecenie DDM przed zakończeniem jego reali-

zacji. Odwołanie lub modyfikacja nie może dotyczyć zrealizowanych wcześniej zleceń brokerskich, wystawionych na podstawie zlecenia DDM.

§ 43

Rozliczenie transakcji na rachunkach oraz w rejestrach Klienta w Domu Maklerskim następuje niezwłocznie po rozliczeniu tej transakcji przez właściwą izbę rozliczeniową, na podstawie dowodów ewidencyjnych, o których mowa w § 24. W przypadku transakcji dla których czynności rozliczeniowe nie wykonuje izba rozliczeniowa, Dom Maklerski dokonuje rozliczeń na rachunkach Klienta w Domu Maklerskim niezwłocznie po otrzymaniu stosownych dokumentów od stron lub od innych firm inwestycyjnych.

§ 44

1. Jeżeli warunki obrotu obowiązujące na danym rynku przewidują anulowanie transakcji, transakcje, zawarte na danym rynku, mogą być anulowane przez podmiot, organizujący dany rynek lub jeżeli zasady obrotu na danym rynku tak przewidują – przez podmiot, któremu Dom Maklerski przekazuje lub z którym wykonuje zlecenia Klienta.

2. Anulowanie transakcji może dotyczyć transakcji błędnych w rozumieniu regulacji danego rynku, to jest takich, których zawarcie nastąpiło w wyniku błędu Domu Maklerskiego, innych uczestników rynku, podmiotu organizującego rynek lub informatycznego systemu transakcyjnego rynku.

3. W przypadku, jeżeli anulowanie transakcji na danym rynku następuje na wniosek lub za zgodą uczestników, Dom Maklerski ma prawo wnieść wnioski o anulowanie transakcji oraz wyrażać zgodę na anulowanie transakcji. Powyższe prawo dotyczy również sytuacji, kiedy anulowanie transakcji spowoduje spadek wartości aktywów Klienta.

4. Składając wniosek lub wyrażając zgodę na anulowanie transakcji, Dom Maklerski bierze pod uwagę uzasadniony interes Klientów Domu Maklerskiego oraz innych uczestników obrotu.

§ 45

Dom Maklerski, na zasadach określonych w odrębnych przepisach prawa, może udzielać Klientom pożyczek oraz zaciągając pożyczki papierów wartościowych, przy czym świadczenie usług przez Dom Maklerski w zakresie pośrednictwa w sprzedaży pożyczonych papierów wartościowych odbywa się na podstawie odrębnej umowy zawartej przez Dom Maklerski i Klienta.

§ 46

W przypadku gdy

1) popyt na papiery wartościowe jest większy od liczby papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek,

2) liczba papierów wartościowych, które mogą być przedmiotem pożyczek jest większa od zapotrzebowania na te papiery,

Dom Maklerski ustala kolejność udzielania oraz zaciągania pożyczek w oparciu o kryteria: kolejności zgłaszania wniosków o udzielenie lub zaciągnięcie pożyczki, proporcjonalności, liczby papierów wartościowych będących przedmiotem pożyczki lub wartości papierów wartościowych będących przedmiotem pożyczki.

§ 47

Dom Maklerski określi i poda do wiadomości Klientów szczegółowe warunki i zasady stosowania kryteriów, o których mowa w § 46

VI. ZASADY SKŁADANIA ZLECEŃ KUPNA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH DOPUSZCZONYCH DO OBROTU NA RYNKU ZORGANIZOWANYM, PRZY BRAKU POSIADANIA W CHWILI WYSTAWIANIA PRZEZ DOM MAKLERSKI ZLECENIA BROKERSKIEGO PEŁNEGO POKRYCIA WARTOŚCI ZLECENIA WRAZ Z PRZEWIDYWANĄ PROWIZJĄ ORAZ USTANOWIENIA ZABEZPIECZEŃ TAKICH ZLECEŃ

§ 49

1. Dom Maklerski dopuszcza, jeżeli umowa z Klientem tak stanowi, możliwość składania przez Klienta zleceń kupna instrumentów finansowych przy braku posiadania, w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego, pełnego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidywaną prowizją, pod warunkiem:

1) posiadania, w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego, częściowego pokrycia wartości zlecenia w wysokości ustalonej przez Dom Maklerski oraz ustanowionych zabezpieczeń wymaganych przez Dom Maklerski na pozostałą część wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, albo

2) posiadania, w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego, częściowego pokrycia wartości zlecenia w wysokości ustalonej przez Dom Maklerski.

2. Dom Maklerski dopuszcza także, jeżeli umowa z Klientem tak stanowi, możliwość składania przez Klienta zleceń kupna instrumentów finansowych przy braku posiadania przez

Klienta, w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego, pokrycia wartości zlecenia i przewidywanej prowizji oraz:

1) posiadania, w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego, ustanowionych zabezpieczeń wymaganych przez Dom Maklerski, na całkowitą wartość zlecenia i przewidywanej prowizji, albo

2) braku ustanowionych zabezpieczeń

3. Dom Maklerski określi w umowach, o których mowa w ust. 1 i 2, klasę ryzyka Klienta, wysokość wymaganego pokrycia zleceń kupna oraz limit maksymalny należności Domu Maklerskiego.

4. Umowa, dopuszczająca możliwość składania zleceń kupna na zasadach, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli nie została podpisana w jednostce organizacyjnej, wymaga urzędowego poświadczenia podpisu Klienta oraz może wymagać poświadczeń innych podpisów.

5. Umowa, o której mowa w ust. 1 i 2, zawiera stosowne pełnomocnictwa dla Domu Maklerskiego do zablokowania należności Klienta, pobrania z rachunków pieniężnych Klienta środków pieniężnych oraz do sprzedaży instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych łącznie do wysokości wystarczającej na spłatę należności Domu Maklerskiego wraz z naliczonymi odsetkami i opłatami w wysokości określonej w Tabeli prowizji i opłat, w przypadku nie opłacenia przez Klienta należności Domu Maklerskiego w terminie lub przekroczenia przez Klienta limitu maksymalnego należności.

6. Dom Maklerski określa i podaje do wiadomości Klientów listę instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu na rynku, w przypadku których w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego Klient musi posiadać pełne lub częściowe pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji.

7. Dom Maklerski określa i podaje do wiadomości Klientów rynku, na które Dom Maklerski przyjmuje zlecenia kupna instrumentów finansowych jedynie w przypadku posiadania przez Klienta w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego pełnego pokrycia wartości zlecenia i przewidywanej prowizji.

§ 50

Zlecenia Klienta, który na podstawie umowy jest uprawniony do składania zleceń kupna bez pełnego pokrycia, traktowane są jako złożone bez pełnego pokrycia zgodnie z warunkami umowy oraz regulaminu, chyba że Klient wyraźnie oświadczy, że składa zlecenie z pełnym pokryciem, co jest potwierdzane na zleceniu Klienta.

§ 51

1. Ta część wartości transakcji kupna zawartej na rachunek Klienta, dla której Klient nie ma pokrycia, stanowi należność Domu Maklerskiego.

2. Prawa do otrzymania instrumentów finansowych nabyte przez Klienta w wyniku zawarcia transakcji kupna na zasadach, o których mowa w § 49 ust. 1 są zapisywane jako instrumenty finansowe na wyodrębnionym koncie w rejestrze operacyjnym.

3. Instrumenty finansowe nabyte przez Klienta na zasadach, o których mowa w § 49 ust. 1 są zapisywane na rachunku papierów wartościowych Klienta jako nieopłacone instrumenty finansowe do czasu pełnej zapłaty za te instrumenty.

§ 52

Dom Maklerski w celu określenia warunków składania przez Klientów zleceń kupna na zasadach, o których mowa w § 49 ust. 1 i 2, wprowadza klasy ryzyka Klienta i określa minimalne wymogi, jakie musi spełniać Klient, aby ubiegać się o przyznanie danej klasy ryzyka.

§ 53

1. Warunkiem dopuszczenia Klienta do składania zleceń kupna na zasadach określonych w § 49 ust. 1 i 2 jest stwierdzenie przez Dom Maklerski, że pozwala na to stan finansowy i wiarygodność Klienta oraz podjęcie pozytywnej decyzji Komitetu Kwalifikacyjnego, który ustala dla Klienta klasę ryzyka, wysokość wymaganego pokrycia zleceń oraz przyznaje limit maksymalny należności.

2. Klient ubiegający się o dopuszczenie do składania zleceń kupna na zasadach określonych w § 49 ust. 1 i 2 zobowiązany jest złożyć wniosek o przyznanie klasy ryzyka Klienta oraz limitu maksymalnego należności a także udzielić żądanych przez Dom Maklerski informacji dotyczących sytuacji finansowej i wiarygodności Klienta.

3. Dom Maklerski może zawiesić przyjmowanie wniosków, o których mowa w ust. 2, co podlega do wiadomości Klientów.

4. Decyzja Komitetu Kwalifikacyjnego jest ostateczna i nie wymaga uzasadnienia. Ponowny wniosek Klienta, złożony bez wykazania istotnych zmian w danych dotyczących jego sytuacji finansowej, może zostać pozostawiony bez rozpatrzenia.

5. Dom Maklerski może odebrać Klientowi klasę ryzyka w szczególności w przypadku, gdy

Klient narusza postanowienia regulaminu lub umowy. Odebranie Klientowi klasy ryzyka skutkuje wypowiedzeniem ze skutkiem natychmiastowym przez Dom Maklerski umowy w części dopuszczającej możliwość składania przez Klienta zleceń kupna na zasadach określonych w § 49 ust. 1 i 2.

6. Klient może ubiegać się o zmianę klasy ryzyka, w trybie określonym w ust. 2 i 4. Zmiana klasy ryzyka nie wymaga podpisania aneksu do umowy.

§ 54

1. Limit maksymalny należności przyznawany jest danemu Klientowi lub też do danego rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego Klienta, w zależności od przyznanej klasy ryzyka.

2. Dla potrzeb wyliczania wykorzystania przez Klienta limitu maksymalnego należności, należności Domu Maklerskiego kompensowane są z należnościami Klienta, przy czym kompensacja dotyczy wyłącznie należności Klienta nie wykorzystanych jako pokrycie zlecenia kupna lub nie będących zabezpieczeniem innych zobowiązań Klienta i dokonywana jest codziennie oraz dotyczy zrealizowanych zleceń Klienta.

3. Podstawą określenia wysokości limitu maksymalnego należności jest sytuacja finansowa Klienta ustalona w oparciu o informacje zawarte we wniosku Klienta, o którym mowa w § 53 ust. 2 oraz inne dokumenty, a w szczególności:

1) wyciąg z rachunku bankowego Klienta,

2) stany aktywów posiadanych przez Klienta na rachunkach i w rejestrach w Domu Maklerskim,

3) podpisana z bankiem umowa o gwarantowaniu rozliczeń transakcji kupna zawartych przez Klienta,

4) podpisana z bankiem umowa kredytowa o kredyt na zakup papierów wartościowych.

4. Dom Maklerski może jednostronnie decyzją Komitetu Kwalifikacyjnego obniżyć lub podwyższyć Klientowi limit maksymalnej należności. Obniżenie lub podwyższenie limitu może nastąpić także na wniosek Klienta.

5. Decyzja Domu Maklerskiego o obniżeniu limitu maksymalnego należności staje się skuteczna z chwilą jej podjęcia przez Komitet Kwalifikacyjny. Dom Maklerski poinformuje Klienta o obniżeniu limitu maksymalnego należności.

6. Dom Maklerski poinformuje Klienta o możliwości podwyższenia limitu maksymalnego należności. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia przesłania Klientowi informacji o możliwości podwyższenia limitu maksymalnego należności, Klient nie zgłosi sprzeciwu, począwszy od piętnastego dnia Dom Maklerski umożliwi Klientowi korzystanie z podwyższonego limitu.

7. Jednostronna decyzja Domu Maklerskiego o obniżeniu lub podwyższeniu limitu maksymalnego należności nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy.

8. W przypadku przekroczenia przez Klienta limitu maksymalnego należności, Dom Maklerski zastrzega sobie prawo do nie zrealizowania zlecenia kupna z niepełnym pokryciem.

§ 55

1. W celu monitorowania wykorzystania przez Klienta limitu maksymalnego należności Dom Maklerski wprowadza limitu bieżący.

2. Limit bieżący jest częścią limitu maksymalnego należności Klienta oraz określa wartość zlecenia lub zleceń kupna, o których mowa w § 49 ust. 1 i 2, na którą Klient może nie posiadać pokrycia w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego.

3. W przypadku składania przez Klienta zleceń kupna na zasadach określonych w § 49 ust. 1 z wykorzystaniem środków pieniężnych pochodzących z kredytów lub pożyczek na zakup instrumentów finansowych, limit bieżący nie może przekroczyć maksymalnej wysokości środków, jakie mogłyby zostać w danym momencie uruchomione z tytułu kredytu lub pożyczki na zakup instrumentów finansowych.

§ 56

1. Dom Maklerski dopuszcza jako formę zabezpieczenia, które Klient ustanawia w celu złożeń zleceń kupna na zasadach określonych w § 49 ust. 1, blokadę aktywów na zasadach, o których mowa w § 66 pkt. 3, na rachunku instrumentów finansowych i rachunku pieniężnym oraz w rejestrach.

2. Zabezpieczenie w szczególności stanowią prawa do otrzymania instrumentów finansowych i instrumenty finansowe nabyte na zasadach określonych w §49 ust. 1 zapisane na rachunkach w Domu Maklerskim.

3. Zabezpieczenie może być również ustanowione w innej formie zaakceptowanej przez Dom Maklerski, jeżeli gwarantuje ono pewną i płynną jego realizację, a szczegółowe zasady jego ustanowienia oraz zaspokojenia się z niego określone zostały w umowie.

4. Wartość zabezpieczenia weryfikowana jest przez Dom Maklerski przed wystawieniem zlecenia brokerskiego.

5. Dom Maklerski przy ustaleniu wartości zabezpieczeń zastrzega sobie prawo do określenia wag instrumentów finansowych, jak również ma prawo określić instrumenty finansowe, które nie mogą stanowić zabezpieczenia transakcji kupna, zawartej na zasadach określonych w § 49 ust. 1 lub 2. Dom Maklerski podaje te informacje do wiadomości Klientów.
6. W przypadku, gdy przed terminem spłaty należności Domu Maklerskiego wartość ustanowionych zabezpieczeń jest niższa niż aktualna wartość należności Domu Maklerskiego, Dom Maklerski, bez odrębnej dyspozycji Klienta, może pobrać środki pieniężne z konta operacyjnego Klienta tytułem spłaty należności Domu Maklerskiego lub sprzedać instrumenty finansowe lub prawa do otrzymania instrumentów finansowych Klienta. Dom Maklerski w pierwszej kolejności sprzedaje prawa do otrzymania instrumentów finansowych h, których dotyczą należności Domu Maklerskiego. W tym przypadku Dom Maklerski zastrzega sobie też prawo do niezrealizowania zlecenia kupna z niepełnym pokryciem.

§ 57

Warunkiem przyjęcia przez Dom Maklerski zabezpieczenia w postaci blokady aktywów rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego oraz rejestrów jest złożenie przez Klienta pisemnej dyspozycji blokady. W przypadku zabezpieczenia ustanowionego w innej formie zaakceptowanej przez Dom Maklerski, warunkiem jego przyjęcia jest przedstawienie dokumentów wskazanych przez Dom Maklerski, przy czym Dom Maklerski zastrzega sobie prawo weryfikowania dokumentów przedstawianych przez Klienta.

§ 58

- Klient zobowiązany jest dokonać spłaty należności Domu Maklerskiego w terminie nie dłuższym niż do dnia rozliczenia we właściwej izbie rozliczeniowej transakcji, której należności dotyczą.
- Dom Maklerski zastrzega sobie prawo do pobrania z rachunku pieniężnego Klienta, w dniu rozliczenia w KDPW transakcji, której dotyczą należności Domu Maklerskiego, kwot tytułem spłaty tych należności.
- Należności Domu Maklerskiego nie mogą być spłacane:
  - środkami pieniężnymi blokowanymi tytułem depozytu zabezpieczającego na rynku derywatów,
  - środkami zaksięgowanymi na rachunku pieniężnym Klienta na podstawie nieopowiedzianego przelewu bankowego, przed otrzymaniem przez Dom Maklerski dokumentów z banku, potwierdzających wpływ środków na rachunek bankowy Domu Maklerskiego,
  - środkami pieniężnymi zablokowanymi na rachunku pieniężnym z innych tytułów.
- Spłata należności Domu Maklerskiego może nastąpić przy wykorzystaniu środków pochodzących z ustanowionych zabezpieczeń, na zasadach określonych w umowie.

§ 59

- W przypadku nie dokonania przez Klienta spłaty należności Domu Maklerskiego w terminie, Dom Maklerski przystępuje w pierwszej kolejności do realizacji ustanowionych przez Klienta zabezpieczeń.
- Dom Maklerski określa kolejność, w jakiej realizuje zabezpieczenia.
- Przy realizacji zabezpieczeń Dom Maklerski pokrywa swoje roszczenia ze środków pieniężnych pochodzących z zabezpieczeń oraz poprzez sprzedaż instrumentów finansowych.
- W przypadku sprzedaży instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie, Dom Maklerski dokonuje sprzedaży po każdej cenie i w każdym terminie, na sesji lub poza sesją, w ilości pozwalającej na potrącenie z uzyskanej kwoty należności Domu Maklerskiego do wysokości roszczenia Domu Maklerskiego oraz w przewidywaną przez Klienta transakcji, decydując o wyborze i kolejności sprzedaży tych instrumentów finansowych.
- Dom Maklerski zastrzega sobie prawo pobierania umownych odsetek w wysokości określonej w umowie za każdy dzień opóźnienia w spłacie przez Klienta należności Domu Maklerskiego począwszy od pierwszego dnia następującego po dniu, w którym miała nastąpić spłata do dnia całkowitej spłaty należności Domu Maklerskiego przez Klienta.

§ 60

- W przypadku, gdy wartość środków uzyskanych z realizacji zabezpieczeń nie wystarcza na pokrycie wszystkich należności Domu Maklerskiego oraz odsetek, o których mowa w § 59 ust. 5, a także w przypadku, gdy sprzedaż instrumentów finansowych, o których mowa w § 59 ust. 4, jest niemożliwa lub znacznie utrudniona wskutek okoliczności, za które Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności, Dom Maklerski, zgodnie z udzielonymi przez Klienta pełnomocnictwami, o których mowa w § 49 ust. 5, przystępuje do zaspokojenia swoich roszczeń z aktywów posiadanych przez Klienta na rachunkach i w rejestrach w Domu Maklerskim.
- W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Dom Maklerski dokonuje wyboru aktywów do sprzedaży, decydując o czasie i kolejności sprzedaży.
- Ewentualna kwota nadwyżki pochodząca ze sprzedaży instrumentów finansowych, tj. kwota pozostająca po odliczeniu prowizji należnych Domowi Maklerskiemu, odsetek pobranych przez Dom Maklerski zgodnie z § 59 ust. 5 oraz kwoty należności Domu Maklerskiego, księgowana jest na rachunku pieniężnym.

§ 61

- W okresie istnienia zobowiązania Klienta w stosunku do Domu Maklerskiego z tytułu nieopłacenia przez Klienta zawartej na danym rachunku transakcji kupna, Klientowi nie przysługuje prawo wypowiedzenia umowy, a także prawo do przenoszenia instrumentów finansowych nieopłaconych nabytych na zasadach określonych w § 49 ust. 1 lub 2 na inny rachunek papierów wartościowych. W przypadku sprzedaży instrumentów finansowych nieopłaconych przez Klienta, Dom Maklerski uniemożliwi Klientowi wypłacenie tak uzyskanych środków pieniężnych z rachunku pieniężnego.
- W okresie istnienia zobowiązania Klienta w stosunku do Domu Maklerskiego z tytułu nieopłacenia przez Klienta zawartej na danym rachunku transakcji kupna, Klientowi nie przysługuje również prawo do przenoszenia innych niż wymienione w ust. 1 instrumentów finansowych, jeżeli w wyniku przeniesienia tych instrumentów finansowych, wartość aktywów pozostałych na rachunku Klienta, liczona z uwzględnieniem zapisów dotyczących blokady aktywów, o której mowa w § 66 pkt. 3, byłaby niższa niż wartość należności Domu Maklerskiego.

§ 62

- W przypadku nie dokonania przez Klienta spłaty należności Domu Maklerskiego w wymaganym terminie i konieczności podjęcia przez Dom Maklerski działań, o których mowa w § 59 - 60, Dom Maklerski przez okres co najmniej 6 miesięcy realizuje zlecenia kupna Klienta jedynie pod warunkiem posiadania w chwili wystawiania przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego całkowitego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidywaną prowizją.
- Dom Maklerski, może odstąpić od warunku, o którym mowa w ust. 1, w szczególności uzasadnionych przypadkach, gdy nie dokonanie zapłaty nastąpiło bez winy Klienta.
- W przypadku, gdy Klient nie dopełni obowiązku określonego w § 58 ust. 1, Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności za skutki wykonania uprawnień przewidzianych w § 59 - 60.

§ 63

Dla transakcji nie objętych systemem gwarantowanym Dom Maklerski może odmówić przyjęcia zlecenia kupna instrumentów finansowych przy braku posiadania w chwili wystawienia przez Dom Maklerski zlecenia brokerskiego pełnego pokrycia wartości zlecenia wraz z przewidywaną prowizją lub określić szczególne zasady składania tych zleceń.

VII. USTANAWIANIE I ZNOSZENIE BLOKADY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ PRAW DO OTRZYMANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

§ 64

- Dom Maklerski dokonuje blokady określonej liczby instrumentów finansowych w szczególności, w następujących przypadkach:
  - wystawienia zlecenia brokerskiego sprzedaży,
  - wydania świadectwa depozytowego,
  - zastawienia instrumentów finansowych,
  - zabezpieczenia wierzycielności na instrumentach finansowych,
  - zaspokajania roszczeń Domu Maklerskiego w związku z nie wywiązaniem się Klienta ze zobowiązania, o którym mowa w rozdziale VI, chyba że Dom Maklerski odstąpi od dokonywania blokady,
  - zajęcia instrumentów finansowych w postępowaniu egzekucyjnym,
  - blokada z tytułu zabezpieczenia służącego do realizacji zobowiązań wynikających z derywatów,
  - innych czynności prawnych, uniemożliwiających swobodne dysponowanie instrumentami finansowymi.
- Dom Maklerski utrzymuje blokadę instrumentów finansowych przez okres wynikający z przepisów prawa, umowy o ustanowienie blokady lub dyspozycji blokady złożonej przez Klienta albo z innych dokumentów, na podstawie których blokada została ustanowiona.
- W okresie utrzymywania blokady Klient może dokonywać na zablokowanych instrumentach finansowych jedynie czynności nie naruszające celu ustanowienia blokady.
- Dom Maklerski, w braku odmiennych postanowień, przekazuje do dyspozycji Klienta w sposób przez niego wskazany pożytki z tych instrumentów finansowych, w szczególności: dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz Klienta przez dłużnika z instrumentów finansowych.
- Zasady ustanawiania i znoszenia blokady instrumentów finansowych w przypadku ustanawiania blokady na instrumentach finansowych, w związku z zabezpieczeniem wierzycielności na instrumentach finansowych zostały opisane w §§ 69 - 72.

§ 65

Na zasadach, na jakich Dom Maklerski dokonuje blokady instrumentów finansowych, blokady mogą podlegać prawa do otrzymania instrumentów finansowych. Blokady praw do otrzymania instrumentów finansowych obejmuje również instrumentów finansowych otrzymane w wyniku realizacji tych praw, chyba że co innego wynika z dokumentu/zdarzenia będącego podstawą dokonania blokady.

VIII. TRYB I WARUNKI POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU USTANAWIANIA I REALIZACJI ZABEZPIECZEŃ SPŁATY KREDYTÓW I POŻYCZEK UDZIELONYCH NA NABYCIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ W PRZYPADKU ZABEZPIECZENIA WIERZYTELNOŚCI NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

§ 66

Dom Maklerski dopuszcza ustanawianie przez Klienta na rachunku pieniężnym i rachunku papierów wartościowych zabezpieczeń kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz innych wierzycielności zabezpieczonych na instrumentach finansowych w następujących formach:

- zastawu na instrumentach finansowych,
- blokady instrumentów finansowych rozumianej jako uniemożliwienie Klientowi w trakcie trwania blokady dokonywania na rachunku papierów wartościowych następujących czynności: przeniesienia blokady, sprzedaży zablokowanych instrumentów finansowych, przeniesienia zablokowanych instrumentów finansowych na inny rachunek papierów wartościowych, jeżeli przeniesienie nie dotyczy przeniesienia instrumentów finansowych będących przedmiotem blokady na inny rachunek papierów wartościowych z zachowaniem blokady w wyniku realizacji postanowień umowy ustanawiającej blokadę lub w przypadkach, o których mowa w przepisach prawa,
- blokady aktywów rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego oraz rejestrów rozumianej jako określenie wysokości aktywów, tj. środków pieniężnych na rachunku pieniężnym, należności Klienta oraz instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych znajdujących się na rachunku papierów wartościowych lub w rejestrze operacyjnym, składane powyżej której Klient może dokonywać wypłat z rachunku pieniężnego lub dokonać przeniesienia instrumentów finansowych z rachunku papierów wartościowych.

§ 67

- Dom Maklerski wykonuje czynności związane z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielanych Klientom Domu Maklerskiego przez banki na nabycie instrumentów finansowych pod warunkiem zawarcia przez Dom Maklerski z bankiem stosownej umowy.
- Dom Maklerski, w celu wykonania czynności związanych z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielanych Klientom Domu Maklerskiego przez banki na nabycie papierów wartościowych, może także po zaakceptowaniu warunków umowy zawartej pomiędzy Klientem a bankiem, przystąpić do tej umowy.
- Tryb i warunki postępowania Domu Maklerskiego przy ustanawianiu i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek, o których mowa w ust. 1 i 2, określają stosowne postanowienia umów, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 68

W przypadku zabezpieczania wierzycielności na instrumentach finansowych wszelkie oświadczenia, dyspozycje i zlecenia mogą być składane w formach przewidzianych przepisami prawa, a jeżeli przepisy nie wymagają zachowania określonej formy, bądź przewidują różne formy, wyboru formy dokonuje Dom Maklerski.

§ 69

- Dom Maklerski podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzycielności na instrumentach finansowych, w tym dokonuje blokady instrumentów finansowych lub blokady aktywów rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego oraz rejestrów po:
  - uprzednim przyjęciu od Klienta odpowiedniego oświadczenia,
  - przekazaniu przez Klienta Domowi Maklerskiemu pełnomocnictwa Klienta dla osoby uprawnionej z tytułu blokady do sprzedaży instrumentów finansowych i zaspokojenia się z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych
- złożeniu przez Klienta Domowi Maklerskiemu dyspozycji blokady.
- W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt. 1, Klient stwierdza że:
  - istnieje nieprzedawniona wierzycielność pieniężna lub niepieniężna, wynikająca z określonego stosunku prawnego,
  - forma zabezpieczenia wierzycielności oraz sposób zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia odpowiadają wymaganiom określonym w odrębnych przepisach,
  - przedmiotem zabezpieczenia wierzycielności są instrumenty finansowe, zapisane na rachunku papierów wartościowych Klienta prowadzonym w Domu Maklerskim.
- Dom Maklerski stwierdza okoliczności, o których mowa w ust. 2, także na podstawie stanu rachunku Klienta oraz przedstawionej przez Klienta Domowi Maklerskiemu oryginału umowy o ustanowieniu zabezpieczenia wierzycielności oraz oryginału dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzycielność. Kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia Klient zobowiązany jest pozostawić w Domu Maklerskim.
- Dom Maklerski odmawia podjęcia określonej czynności związanej z ustanowieniem zabezpieczenia wierzycielności, gdy z przedstawionej umowy o ustanowieniu zabezpieczenia lub z dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzycielność, wynika w sposób oczywisty, że są one sprzeczne z prawem.

§ 70

Przy braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady, Dom Maklerski przekazuje do dyspozycji Klienta, w sposób przez niego wskazany, pożytki z zablokowanych instrumentów finansowych, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz Klienta przez dłużnika z instrumentów finansowych.

§ 71

- W dacie wymagalności wierzycielności zabezpieczonej blokadą lub w najbliższej możliwej dacie, w której realizacja zlecenia jest możliwa, Dom Maklerski realizuje zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych Klienta, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa, o którym mowa w § 69 ust. 1 pkt. 2.
- Środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży instrumentów finansowych, o której mowa w ust. 1, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy lub dokumentu, o których mowa w § 69 ust. 3, Dom Maklerski przekazuje do dyspozycji wierzyciela w sposób określony przez wierzyciela.
- Dom Maklerski nie przyjmuje od wierzyciela zlecenia sprzedaży, o którym mowa w ust. 1, po upływie ustalonego okresu utrzymywania blokady.

§ 72

- Dom Maklerski znosi blokadę instrumentów finansowych w przypadku:
  - blokady bezterminowej ustanowionej do odwołania lub do czasu wykonania zobowiązania zabezpieczonego blokadą - niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela, lub przez Klienta - za zgodą wierzyciela, pisemnej dyspozycji zniesienia blokady,
  - blokady nieodwołalnej - w dniu następującym po upływie okresu utrzymywania blokady ustalonego w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia wierzycielności,
  - o którym mowa w § 71 ust. 1 - niezwłocznie po złożeniu zlecenia sprzedaży.
- Zniesienie blokady może dotyczyć całości lub części zablokowanych instrumentów finansowych.

§ 73

- Dom Maklerski dokonuje blokady instrumentów finansowych obciążonych przez Klienta zastawem na rachunku papierów wartościowych Klienta, pod warunkiem przedstawienia przez Klienta Domowi Maklerskiemu oryginału umowy zastawu oraz złożenia przez Klienta dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych.
- W przypadku, gdy zastaw ustanowiony jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, Klient przedstawia dodatkowo Domowi Maklerskiemu oryginał odpisu z rejestru zastawów stanowiący dowód wpisu.
- Dom Maklerski utrzymuje blokadę zastawionych instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy zastawu.

§ 74

- Pożytki z instrumentów finansowych obciążonych zastawem, w szczególności takie jak: dywidendy lub odsetki, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu, Dom Maklerski przekazuje do dyspozycji zastawnika w sposób przez niego wskazany.
- W przypadku, gdy dłużnik z instrumentów finansowych obciążonych zastawem przekazuje Domowi Maklerskiemu świadczenie pieniężne główne, do którego jest zobowiązany z tych instrumentów finansowych, Dom Maklerski blokując otrzymane środki pieniężne na rachunku pieniężnym zastawcy do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi.
- Środki pieniężne pochodzące ze spełnienia świadczenia, o którym mowa w ust. 2, mogą być wypłacane wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie lub, na pisemne żądanie jednego z nich, powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 75

Jeżeli zaspokojenie zastawnika polega na przyjęciu instrumentów finansowych na własność w trybie i na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, Dom Maklerski na żądanie zastawnika złożone w dacie wymagalności wierzycielności, niezwłocznie dokonuje przeniesienia instrumentów finansowych na rzecz zastawnika w liczbie uwzględniającej wartość prejętych instrumentów finansowych, ustaloną zgodnie z art. 23 ust. 1 tej ustawy.

§ 76

- W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży instrumentów finansowych, zgodnie z art. 9118 §§ 2 i 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), do zlecenia sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, złożonego przez osobę uprawnioną do tego zgodnie z art. 9118 §§ 2, 3 i 5 tej ustawy oraz trybu postępowania Domu Maklerskiego stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.
- Dom Maklerski niezwłocznie przekazuje do dyspozycji komornika, w sposób wskazany przez niego w wezwaniu, o którym mowa w art. 9118 § 1 pkt 2 ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, środki pieniężne pochodzące z wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 77

- Dom Maklerski znosi blokadę zastawionych instrumentów finansowych niezwłocznie po

otrzymaniu dokumentów lub nie budzących wątpliwości oświadczeń zastawnika o wygaśnięciu zastawu. Zniesienie blokady ustanowionej na podstawie zastawu rejestrowego następuje ponadto, pod warunkiem udokumentowania wykreślenia z rejestru zastawów.

2. Dom Maklerski nie podejmuje czynności, o których mowa w §§ 75 i 76 po wygaśnięciu zastawu.

IX. SZCZEGÓLNE ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUG W ZAKRESIE DERYWATÓW § 78

- Ubiegając się o dopuszczenie do działania na rynku derywatów, Klient zobowiązany jest złożyć wniosek o dopuszczenie do działania na rynku derywatów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dom Maklerski może zawiesić przyjmowanie wniosków od Klientów, kiedy z przyczyn organizacyjnych lub prawnych nie mógłby należyście wykonywać usług w zakresie derywatów, co podaje do wiadomości Klientów.
- Klienci, którzy w momencie składania wniosku, o którym mowa w ust. 1, posiadają już NIK, składają oświadczenie o posiadaniu NIK.
- Decyzje o dopuszczeniu Klienta do działania na rynku derywatów, określając warunki, na jakich Klient może działać na tym rynku, wydaje w imieniu Domu Maklerskiego Komitet Kwalifikacyjny, w terminie do dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku przez Klienta. Dom Maklerski informuje Klienta o decyzji Komitetu Kwalifikacyjnego.
- Dom Maklerski może nie udzielić zgody na działanie Klienta na rynku derywatów. Decyzja Komitetu Kwalifikacyjnego jest ostateczna i nie wymaga uzasadnienia. Ponowny wniosek Klienta bez wykazania istotnych zmian w danych dotyczących jego sytuacji finansowej Dom Maklerski pozostawia bez rozpatrzenia.
- Podjęciem decyzji dopuszczającą Klienta do działania na rynku derywatów, Komitet Kwalifikacyjny określa dla każdego Klienta liczbę portfeli, ustala wysokość IWRK oraz może wyznaczyć LOP. O ile Komitet Kwalifikacyjny nie ustali inaczej początkowy IWRK dla Klienta wynosi 1.

§ 79

- Komitet Kwalifikacyjny może zwiększyć LOP do wartości nie większej niż ustalona według zasad wskazanych w §78 ust. 5. Zwiększenie LOP nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy dotyczącej derywatów i staje się skuteczne z chwilą podjęcia decyzji przez Komitet Kwalifikacyjny, w takim zakresie, w jakim Komitet Kwalifikacyjny zwiększył LOP.
- Komitet Kwalifikacyjny może obniżyć IWRK do wysokości nie niższej niż 1. Obniżenie IWRK nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy dotyczącej derywatów i staje się skuteczne z chwilą podjęcia decyzji przez Komitet Kwalifikacyjny, w takim zakresie, w jakim Komitet Kwalifikacyjny obniżył IWRK.
- Na wniosek Klienta - Komitet Kwalifikacyjny może zmienić Klientowi liczbę portfeli, które Klient może posiadać w Domu Maklerskim. Zmiana liczby portfeli nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy dotyczącej derywatów i staje się skuteczne z chwilą podjęcia decyzji przez Komitet Kwalifikacyjny, w takim zakresie, w jakim Komitet Kwalifikacyjny zmienił liczbę portfeli.
- Do decyzji Komitetu Kwalifikacyjnego stosuje się odpowiednio § 78 ust. 4

§ 80

- W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu oraz optymalizacji zarządzania ryzykiem Domu Maklerskiego, w tym w szczególności w przypadku, o którym mowa w § 88 ust. 5, Komitet Kwalifikacyjny może jednostronnie określić i/lub obniżyć LOP przyznany Klientowi. Jednostronna zmiana przez Dom Maklerski LOP nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy dotyczącej derywatów i staje się skuteczna z chwilą podjęcia decyzji przez Komitet Kwalifikacyjny.
- Klient może zwrócić się z wnioskiem o zwiększenie LOP nie wcześniej niż po upływie jednego miesiąca od dnia dokonania przez Dom Maklerski jednostronnej zmiany, o której mowa w ust. 1, z przyczyn o których mowa w § 88 ust. 5.
- W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu oraz optymalizacji zarządzania ryzykiem Domu Maklerskiego, w tym w szczególności w przypadku, o którym mowa w § 88 ust. 5, Komitet Kwalifikacyjny może jednostronnie podwyższyć IWRK przyznany Klientowi. Jednostronna zmiana przez Dom Maklerski IWRK nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy dotyczącej derywatów i staje się skuteczna z chwilą podjęcia decyzji przez Komitet Kwalifikacyjny.
- Klient może zwrócić się z wnioskiem o obniżenie IWRK nie wcześniej niż po upływie jednego miesiąca od dnia dokonania przez Dom Maklerski jednostronnej zmiany, o której mowa w ust. 3, z przyczyn o których mowa w § 88 ust. 5.
- Wniosek, o których mowa w ust. 2 i 4, Komitet Kwalifikacyjny rozpatruje w trybie określonym w § 78 ust. 3 i 4.

§ 81

- Klient w chwili złożenia zlecenia nabycia lub wystawienia kontraktów terminowych lub zlecenia wystawienia jednostek indeksowanych lub opcji zobowiązany jest wnieść wstępny depozyt zabezpieczający wraz z przewidywaną prowizją, z zastrzeżeniem § 83.
- Wstępny depozyt zabezpieczający jest wnoszony w środkach pieniężnych lub w środkach pieniężnych i instrumentach finansowych.
- Wniesienie wstępnego depozytu zabezpieczającego w środkach pieniężnych polega na

zablokowaniu środków pieniężnych na koncie depozytu zabezpieczającego. Instrumenty finansowe wnoszone przez Klienta tytułem wstępnego depozytu zabezpieczającego, są blokowane na rachunku papierów wartościowych Klienta, prowadzonym przez Dom Maklerski na podstawie umowy.

- Zaliczenie instrumentów finansowych na poczet depozytu zabezpieczającego następuje po wykonaniu blokady w rejestrze operacyjnym Klienta, dokonywanej na podstawie dyspozycji blokady składanej przez Klienta przed złożeniem zlecenia nabycia lub wystawienia derywatu.
- Dyspozycja blokady lub odblokowania instrumentów finansowych, a także zaliczenia zabezpieczenia wniesionego w instrumentach finansowych na inny portfel Klienta, może być złożona przez Klienta za pośrednictwem internetu, telefonicznie lub osobiście w jednostce organizacyjnej.

§ 82

- Klient zobowiązany jest udzielić Domowi Maklerskiemu stosownego pełnomocnictwa do odblokowania i sprzedaży papierów wartościowych zablokowanych tytułem depozytu zabezpieczającego w przypadku nie wywiązania się Klienta z zobowiązań, o których mowa w § 88.
- Przy wylczaniu wartości depozytu zabezpieczającego wnoszonego w instrumentach finansowych uwzględnia się jedynie część wartości rynkowej instrumentów finansowych określoną przez KDPW, jak również określoną przez KDPW wysokość w jakiej instrumenty finansowe podlegają zaliczeniu na poczet depozytu zabezpieczającego, przy czym Dom Maklerski zastrzega sobie prawo uwzględniania przy wylczaniu wartości depozytu zabezpieczającego mniejszej części wartości rynkowej instrumentów finansowych niż określona przez KDPW, jak również zaliczania na poczet depozytu zabezpieczającego instrumentach finansowych w wysokości mniejszej niż określona przez KDPW.
- Dom Maklerski określa i podaje do wiadomości Klientów list instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem depozytu zabezpieczającego dla poszczególnych derywatów, wraz z częścią ich wartości rynkowej zaliczanej do depozytu, jak również wysokość w jakiej instrumenty finansowe podlegają zaliczeniu na poczet depozytu zabezpieczającego.

§ 83

Złożenie przez Klienta zlecenia powodującego zamknięcie otwartej uprzednio pozycji, a także złożenie przez Klienta zlecenia prowadzącego do otwarcia pozycji skorelowanej nie wymaga wniesienia wstępnego depozytu zabezpieczającego (jest związane jedynie z zapłatą odpowiedniej prowizji). Powyższe nie dotyczy przypadku kiedy w wyniku wykonania zlecenia zamknięcia pozycji powstanie brak zabezpieczenia dla pozycji uprzednio skorelowanej.

§ 84

Realizacja zlecenia nabycia lub wystawienia derywatu skutkuje przekształceniem wstępnego depozytu zabezpieczającego w depozyt zabezpieczający.

§ 85

- Depozyt zabezpieczający liczony jest odrębnie na każdy posiadany przez Klienta portfel.
- Klient zobowiązany jest do utrzymywania w każdym portfelu takiej wartości depozytu zabezpieczającego, która zabezpieczałaby otwarte przez niego pozycje w tym portfelu, z uwzględnieniem zapisów § 82 ust. 2 i 3.
- Klient posiadający w portfelu pozycje skorelowane z serią kontraktów aktualnie wygasającą, zobowiązany jest najpóźniej w dniu wygaśnięcia tej serii kontraktów, w terminie określonym w § 86, uzupełnić depozyt zabezpieczający do wysokości wstępnego depozytu zabezpieczającego dla tych pozycji, które pozostaną niezabezpieczone po wygaśnięciu kontraktów tej serii. Uzupełnienie depozytu następuje zgodnie z wymogami § 88 ust. 4.
- W przypadku nie uzupełnienia depozytu Dom Maklerski zamyka Klientowi pozycje, dla których powstanie brak zabezpieczenia po wygaśnięciu kontraktów danej serii, poczynając od najwcześniejszej wygasającej.

§ 86

- Termin uzupełnienia przez Klienta depozytu zabezpieczającego ustala się, w zależności od powodów uzupełnienia, następująco:
  - w przypadku codziennych rozrachunków rynkowych - jako następny dzień roboczy w Domu Maklerskim, po dniu otrzymania raportu z IRIP określającego poziom wymaganego depozytu Klienta, do godziny rozpoczęcia notowań derywatów,
  - w przypadku pozycji skorelowanych z serią kontraktów aktualnie wygasającą - w dniu wygaśnięcia tej serii kontraktów do godziny rozpoczęcia notowań derywatów,
  - w przypadku wylosowania Klienta w związku ze zleceniem wykonania derywatu - niezwłocznie po wezwaniu przez Dom Maklerski Klienta do jego uzupełnienia,
  - w przypadku spadku poziomu depozytu zabezpieczającego, liczonego na portfel Klienta, poniżej depozytu utrzymania w trakcie sesji (spowodowanego w szczególności zmianą wysokości depozytów zabezpieczających, określanych przez KDPW lub zmianą wartości rynkowej instrumentów finansowych stanowiących depozyt zabezpieczający) - niezwłocznie po wezwaniu przez Dom Maklerski Klienta do jego uzupełnienia.

- W przypadku wpłaty lub przelewu środków pieniężnych na rachunek bankowy Domu Maklerskiego tytułem uzupełnienia depozytu, za datę wpłaty uznaje się datę wpływu środków na rachunek bankowy Domu Maklerskiego.

§ 87

- Wartość depozytu zabezpieczającego, począwszy od dnia otwarcia pozycji, podlega procesowi codziennych rozrachunków rynkowych, prowadzonym przez IRIP. W wyniku tych rozrachunków następuje codzienna aktualizacja depozytu zabezpieczającego.
- Po zakończeniu sesji Dom Maklerski, bez odrębnej dyspozycji Klienta, blokuje środki pieniężne znajdujące się na rachunku pieniężnym Klienta tytułem depozytu zabezpieczającego, jednakże nie więcej niż o taką wartość, aby po otrzymaniu dokumentów rozliczeniowych z IRIP wysokość depozytu zabezpieczającego Klienta była równa wartości depozytu utrzymania.
- W przypadku zmiany kursu kontraktów terminowych, liczonej w stosunku do ostatniego kursu odniesienia o co najmniej wartość aktualnego, wstępnego depozytu zabezpieczającego określanego przez KDPW w Komunikacie o wysokości depozytów zabezpieczających i parametrów ryzyka i braku środków pieniężnych na rachunku pieniężnym Klienta na ewentualne uzupełnienie depozytu zabezpieczającego do wysokości depozytu utrzymania, Dom Maklerski może, bez odrębnej dyspozycji Klienta, zamknąć otwarte pozycje Klienta.

§ 88

- Jeżeli wskutek zmian w składzie portfela lub niekorzystnej dla Klienta sytuacji na rynku, a także na skutek zmian parametrów, o których mowa w § 82 ust. 2 i 3, wartość depozytu zabezpieczającego, spadnie poniżej poziomu depozytu utrzymania, Klient ma obowiązek uzupełnić depozyt zabezpieczający do wartości wstępnego depozytu zabezpieczającego.
- W przypadku, o którym mowa w ust. 1, po otrzymaniu odpowiednich dokumentów z IRIP Dom Maklerski, bez odrębnej dyspozycji Klienta, uzupełnia depozyt zabezpieczający poprzez blokade środków pieniężnych znajdujących się na rachunku pieniężnym Klienta i dotychczas nie zablokowanych tytułem depozytu zabezpieczającego.
- W przypadku, gdy nie jest możliwe uzupełnienie depozytu zabezpieczającego w sposób określony w ust. 2, lub uzupełnienie, o którym mowa w ust. 2 jest niewystarczające, Dom Maklerski wzywa Klienta do uzupełnienia depozytu. Wezwanie Klienta do uzupełnienia depozytu Dom Maklerski przekazuje Klientowi w sposób określony w umowie dotyczącej derywatów.
- Uzupełnienie depozytu zabezpieczającego przez Klienta następuje poprzez wydanie dyspozycji blokady środków pieniężnych lub instrumentów finansowych.
- W przypadku nie uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w terminie określonym w ust. 1, Dom Maklerski niezwłocznie zamyka pozycje Klienta tak, aby wartość depozytu zabezpieczającego (pomniejszona o prowizje pobierane przez Dom Maklerski od zamknięcia pozycji) liczonego na pozostałe pozycje Klienta odpowiadała wartości wstępnego depozytu zabezpieczającego liczonego na te pozycje.

§ 89

- Jeżeli wskutek zmian w składzie portfela lub korzystnej dla Klienta sytuacji na rynku wartość depozytu zabezpieczającego, przekroczy wartość wstępnego depozytu zabezpieczającego, Dom Maklerski po otrzymaniu odpowiednich dokumentów z IRIP umożliwi pobranie nadwyżki, zwanej dalej premią, w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy aktualną wartością depozytu zabezpieczającego a wartością wstępnego depozytu zabezpieczającego.
- Rozliczenie premii następuje poprzez odblokowanie środków pieniężnych lub odblokowanie, na podstawie dyspozycji Klienta instrumentów finansowych zablokowanych na poczet depozytu zabezpieczającego.

§ 90

- Klient ma prawo wykorzystać środki stanowiące depozyt zabezpieczający zwolnione na danej sesji po dokonaniu transakcji zamykającej wcześniej otwarte pozycje, do ustanowienia nowego depozytu zabezpieczającego jeszcze na tej samej sesji, z zastrzeżeniem ust. 2.
- Dom Maklerski przy ustalaniu wielkości środków możliwych do wykorzystania przez Klienta, uwzględni ewentualną stratę poniesioną przez Klienta w wyniku zamknięcia pozycji.

§ 91

Dom Maklerski, w związku z poleceniem IRIP, może zamknąć otwarte pozycje Klienta. W tym przypadku Dom Maklerski zamyka pozycje, poczynając od ostatniej otwartej przez Klienta pozycji, chyba że z treści polecenia wynika co innego.

§ 92

- Przyjmując zlecenia Klienta, Dom Maklerski samodzielnie nie bada uprzednio złożonych przez Klienta zleceń.
- Dom Maklerski wystawia zlecenie brokerskie nabycia lub wystawienia derywatu, dla którego wymagane jest wniesienie depozytu zabezpieczającego, pod warunkiem, że Klient wniósł wymagany depozyt zabezpieczający wraz z przewidywaną prowizją Domu Maklerskiego.

- Dom Maklerski wystawia zlecenie brokerskie nabycia derywatu, dla którego wymagane jest wniesienie pełnego pokrycia wartości zlecenia, pod warunkiem, że Klient wniósł pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji Domu Maklerskiego.

§ 93

- Klient posiadający pozycję długą w derywatach może złożyć dyspozycję jej wykonania, o ile możliwość wykonania została przewidziana w odpowiednich warunkach obrotu, zgodnie z zasadami wykonywania derywatów określonymi przez KDPW.
- Klient posiadający pozycję krótką w derywatach, który został wylosowany w związku ze zleceniem wykonania derywatu, a utrzymywane przez niego zabezpieczenie realizacji zobowiązań wynikającego z posiadania krótkich pozycji nie jest wystarczające, zobowiązany jest do dopłaty brakującej kwoty.
- Jeżeli Klient posiadający pozycję krótką w derywatach został wylosowany w związku ze zleceniem wykonania derywatu, a posiada ważne zlecenie nabycia derywatu, mogące spowodować zamknięcie pozycji wylosowanej, to Dom Maklerski odwołuje takie zlecenie, bez odrębnej dyspozycji Klienta.
- Jeżeli Klient posiadający pozycję krótką w derywatach został wylosowany w związku ze zleceniem wykonania derywatu i wykonanie derywatu spowodowało brak zabezpieczenia dla pozycji uprzednio skorelowanych, to Klient zobowiązany jest, uzupełnić depozyt zabezpieczający do wysokości wstępnego depozytu zabezpieczającego dla tych pozycji, które pozostaną niezabezpieczone po wykonaniu derywatu. Obowiązki uzupełnienia depozytu podlegają pozycje poczynając od najwcześniejszej wygasających. Uzupełnienie depozytu następuje zgodnie z wymogami § 88 ust. 2-4. W przypadku nie uzupełnienia depozytu Dom Maklerski zamyka Klientowi pozycje, dla których powstanie brak zabezpieczenia po wykonaniu derywatu, poczynając od najwcześniejszej wygasających.
- O fakcie wylosowania Klienta do wykonania derywatu, Klient informowany jest w sposób określony w umowie dotyczącej derywatów.

§ 94

- Rozliczenie transakcji otwierającej lub zamykającej pozycję Klienta, jak również rozliczenie wykonania derywatu następuje w dniu rozliczenia jej pomiędzy Członkami Giełdy, określonym przez KDPW.
- Dom Maklerski dokonuje zapisów na koncie derywatów po rozliczeniu transakcji w KDPW, niezwłocznie po otrzymaniu odpowiednich dokumentów z IRIP.

§ 95

- W odniesieniu do opcji, Dom Maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Klient posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji.
- Dom Maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest wystawienie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego Klient posiada depozyt zabezpieczający.
- Dom Maklerski wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest sprzedaż opcji, pod warunkiem że klient posiada tę opcję w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego.

§ 96

- Każda ze stron może rozwiązać umowę dotyczącą derywatów z zachowaniem 14 - dniowego terminu wypowiedzenia. Wypowiedzenie powinno zostać dokonane na piśmie pod rygorem nieważności. Jeżeli umowa dotycząca derywatów jest częścią umowy, wypowiedzenie skutkuje rozwiązaniem umowy w zakresie dotyczącym derywatów.
- W okresie wypowiedzenia Klient zobowiązany jest złożyć dyspozycję dotyczącą derywatów znajdujących się na jego rachunku papierów wartościowych tak, aby z datą rozwiązania umowy o której mowa w ust. 1 mogło nastąpić zamknięcie kont derywatów.
- Z chwilą rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1 następuje zamknięcie kont derywatów na rachunku papierów wartościowych Klienta oraz przeniesienie środków pieniężnych z konta depozytu zabezpieczającego na konto operacyjne rachunku pieniężnego Klienta i zwolnienie blokady instrumentów finansowych, stanowiących depozyt zabezpieczający.

§ 97

- Dom Maklerski może rozwiązać z Klientem umowę dotyczącą derywatów ze skutkiem natychmiastowym:
  - gdy Klient narusza postanowienia umowy, umowy dotyczącej derywatów, regulaminu lub innych przepisów prawa,
  - w przypadku rozwiązania z Klientem umowy, wysyłając Klientowi zawiadomienie listem poleconym na adres do korespondencji wskazany w umowie dotyczącej derywatów.
- W terminie do 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Klient zobowiązany jest wydać dyspozycję dotyczącą derywatów tak, aby w terminie kolejnych 7 dni możliwa była realizacja dyspozycji Klienta.
- W przypadku rozwiązania z Klientem umowy dotyczącej derywatów ze skutkiem natychmiastowym Dom Maklerski realizuje dyspozycję Klienta jedynie w takim zakresie, w jakim prowadzi to do zamknięcia kont derywatów.

§ 98

1. W przypadku nie wydania przez Klienta dyspozycji, o których mowa w §§ 96 lub 97 albo nie zamknięcia pozycji Klienta w terminach określonych odpowiednio w §§ 96 ust. 2 lub 97 ust. 2, Dom Maklerski jest uprawniony do zamknięcia otwartych pozycji Klienta na ustalonych przez siebie warunkach.
6. Po zamknięciu pozycji Klienta następuje przeniesienie środków pieniężnych z kont depozytu zabezpieczającego na konto operacyjne rachunku pieniężnego i zwolnienie blokad instrumentów finansowych stanowiących depozyt zabezpieczający.

X. ŚWIADCZENIE USŁUG PRZYJMOWANIA ORAZ PRZEKAZYWANIA I WYKONYWANIA ZLECIEŃ NABYCIA I ZBYCIA ZAGRANICZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

§ 99

1. O ile postanowienia niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej, do świadczenia usług przyjmowania oraz przekazywania i wykonywania zleceń nabycia i zbycia zagranicznych instrumentów finansowych odpowiednio stosuje się postanowienia regulaminu.
2. Do świadczenia powyższych usług w odniesieniu do instrumentów finansowych związanych z obowiązkiem wnoszenia depozytu zabezpieczającego stosuje się odpowiednio postanowienia regulaminu dotyczące świadczenia usług w zakresie derywatów.
3. W związku ze świadczeniem powyższych usług Dom Maklerski nie otwiera rachunków wspólnych określonych w § 10.
4. Udzielenie pełnomocnictwa do składania zleceń za pośrednictwem platformy transakcyjnej może wiązać się z ograniczeniem dostępu do platformy przez Klienta (mocodawcę).

§ 100

1. Platforma Transakcyjna może służyć do przyjmowania zleceń Klientów w celu ich wykonania przez Dom Maklerski na właściwym rynku zorganizowanym. W takim przypadku na platformie transakcyjnej mogą być umieszczane kursy po jakich możliwa jest realizacja transakcji na danym instrumencie finansowym.
2. Platforma Transakcyjna może służyć również jako miejsce, gdzie Dom Maklerski kwotuje kursy nabycia i zbycia (wystawienia) instrumentów finansowych, na podstawie kwotowań partnera zagranicznego,.
3. Kursy umieszczane (kwotowane) na platformie transakcyjnej mogą uwzględniać podwyższenie lub obniżenie w stosunku do kursu instrumentu z danego rynku – w związku z doliczaniem do kursu prowizji (lub spreadu lub ty podobnych) przez Dom Maklerski i/lub partnera zagranicznego.
4. Dom Maklerski informuje każdorazowo Klienta przy rozpoczęciu świadczenia danej usługi oraz zmianie warunków wskazanych w ust. 1 i 2 o zasadach wykonywania zleceń nabycia i zbycia zagranicznych instrumentów finansowych, w szczególności czy zlecenia Klienta będą wykonywane na rynku zorganizowanym czy poza takim rynkiem, jakie koszty oraz ryzyka występują w związku z wykorzystaniem z danych usług, jak prezentowane są kursy instrumentów finansowych na platformie transakcyjnej oraz jak następuje zawieranie i rozliczanie transakcji

§ 101

1. Dom Maklerski może w każdym czasie zażądać od Klienta zbycia posiadanych instrumentów finansowych i/lub ograniczenia ilości otwartych pozycji, które Klient może posiadać w Domu Maklerskim o ile: i) takiego ograniczenia będzie wymagać bezpieczeństwo rozliczania transakcji na platformie transakcyjnej lub ii) wykonania takiej transakcji zażąda partner zagraniczny.
2. W przypadku nie dokonania przez Klienta niezwłocznego zbycia instrumentów finansowych i/lub zamknięcia pozycji, Dom Maklerski może wykonać odpowiednie transakcje zbycia i/lub zamknąć jedną lub więcej pozycji Klienta, w celu zapewnienia stosowania ograniczeń, o których mowa w ust. 1

§ 102

Dom Maklerski może, z przyczyn technicznych, a także w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa i poufności obrotu, czasowo wstrzymać przyjmowanie lub przekazywanie zleceń, dyspozycji za pośrednictwem platformy transakcyjnej i/lub internetu lub dyspozycji telefonicznych, co podaje do wiadomości Klientów. Dom Maklerski wstrzymuje przyjmowanie lub przekazywanie zleceń, jeżeli partner zagraniczny wstrzymał przyjmowanie i/lub wykonywanie zleceń. Postanowienia powyższe nie ograniczają ewentualnej odpowiedzialności Domu Maklerskiego, jeżeli okoliczności te nastąpiły z przyczyn, za które odpowiada Dom Maklerski.

§ 103

1. Jeżeli Klient nabywa zagraniczne instrumenty finansowe związane z obowiązkiem wnoszenia depozytu zabezpieczającego, jest zobowiązany do posiadania na rachunku pieniężnym depozytu zabezpieczającego w wysokości wymaganej przez Dom Maklerski. Dom Maklerski może dokonać zmiany wymagań dotyczących depozytu zabezpieczającego w każdym czasie, w szczególności poprzez podwyższenie wysokości wymaganych depozytów. Zmiana wymagań jest wiążąca w stosunku do Klienta od chwili wprowadzenia jej na platformę transakcyjną i/lub rachunek Klienta.

2. Wniesienie depozytu zabezpieczającego w środkach pieniężnych polega na zablokowaniu środków pieniężnych na rachunku pieniężnym.
3. Wszelkie wymagania dotyczące wpłaty depozytu muszą zostać wykonane w czasie wskazanym przez Dom Maklerski.

§ 104

1. Jeżeli warunki obrotu na danym rynku tak stanowią, Dom Maklerski dokonuje automatycznie (bez dyspozycji Klienta) rolowania wszystkich otwartych pozycji Klienta na kolejny dzień roboczy o godzinie obowiązującej dla danego rynku.
2. W szczególnych wypadkach Dom Maklerski ma prawo zamknąć wszystkie lub wybrane otwarte pozycje Klienta zamiast ich rolowania.
3. Dom Maklerski nie dokonuje rozliczania pozycji w postaci dostarczania instrumentów finansowych lub walut, chyba że zakładają to warunki obrotu na danym rynku lub partner zagraniczny uzna to za niezbędne.

§ 105

1. W przypadku złożenia przez Klienta zlecenia:
  - 1) każdy zysk lub każda strata powstała w wyniku zmian kursów walut obciąża całkowicie rachunek pieniężny Klienta i to Klient ponosi związane z tym ryzyko;
  - 2) partner zagraniczny jest uprawniony do dokonania przewalutowania środków pieniężnych znajdujących się na rachunku Klienta dla celów zabezpieczenia z i na walutę zagraniczną, po kursie ustalonym przez partnera zagranicznego, na bazie kursów rynkowych waluty; w takich przypadkach, Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności wobec Klienta za ewentualne straty poniesione na skutek wymiany środków pieniężnych. Dokonana zostanie wymiana jedynie środków pieniężnych, w kwocie niezbędnej dla celów zabezpieczenia w związku z daną transakcją.
2. W przypadku, gdy Dom Maklerski otrzyma lub odzyska kwotę w związku z zobowiązaniami Klienta w walucie innej niż waluta zobowiązania w wyniku postępowania sądowego lub innego podobnego, Klient zobowiązuje się do pokrycia ewentualnych kosztów (włączając w to koszty przewalutowania) i strat poniesionych przez Dom Maklerski, a związanych z wykonaniem przez Klienta spłatą w walucie innej niż waluta zobowiązania Klienta.

§ 106

1. Dom Maklerski, bez konieczności zawiadomienia Klienta jest upoważniony do samodzielnego podjęcia działań, które uważa za odpowiednie do celu zabezpieczenia pozycji Domu Maklerskiego, włączając w to następujące działania:
  - 1) zamknięcie lub wydanie instrukcji zamknięcia wszystkich lub niektórych otwartych pozycji Klienta;
  - 2) wykonanie, odwołanie lub rezygnację z otwartych pozycji Klienta;
  - 3) odwołanie wszystkich lub niektórych aktywnych zleceń Klienta.
2. Działania, o których mowa w ust. 1, mogą zostać podjęte bez wzywania Klienta do dokonania wpłaty lub uzupełnienia depozytu; w trakcie zamykania krótkiej lub długiej pozycji, Dom Maklerski może, według własnego uznania, sprzedać lub nabyć kontrakt z tego samego miesiąca lub wystawić krótką lub długą pozycję w celu ustalenia spreadu lub pozycji straddle, które w ocenie Domu Maklerskiego są niezbędne dla ochrony istniejących pozycji w rejestrze instrumentów finansowych Klienta.
3. We wszystkich przypadkach wcześniejsze wezwanie lub zawiadomienie Klienta przez Dom Maklerski o czasie i miejscu sprzedaży lub nabycia instrumentów finansowych nie stanowi rezygnacji przez Dom Maklerski z praw przysługujących Domowi Maklerskiemu do sprzedaży lub nabycia, bez odrębnego wzywania lub zawiadomienia Klienta przez Dom Maklerski.

§ 107

1. Klient przyjmuje do wiadomości, że udostępnienie przez Dom Maklerski kursy i/lub kwotowania mogą zawierać oczywiste błędy.
2. Dom Maklerski uznaje za oczywisty błąd prezentację kursu lub kwotowanie walut, które zostały uznane za oczywisty błąd przez partnera zagranicznego.
3. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo do unieważnienia transakcji oraz zmiany zapisów w rejestrze instrumentów finansowych oraz na rachunku pieniężnym Klienta w przypadku transakcji:
  - 1) wynikającej z oczywistego błędu lub
  - 2) wykorzystującej oczywisty błąd, a powodującej skutek finansowy, który nie zaistniałby gdyby nie wystąpił oczywisty błąd.
4. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo do zmiany parametrów transakcji oraz zmiany zapisów w rejestrze instrumentów finansowych oraz na rachunku pieniężnym Klienta, na takie, które ppartner zzagraniczny, uzna za odpowiednie dla takiej transakcji, przy założeniu, że nie wystąpił oczywisty błąd.
5. Dom Maklerski nie będzie odpowiedzialny za ewentualne szkody poniesione przez Klienta będące skutkiem oczywistego błędu, z wyłączeniem przypadku, gdy powstały z przyczyn za które odpowiedzialność ponosi Dom Maklerski.

§ 108

1. Klient nie może nie może składać zleceń ani dyspozycji prowadzących do dokonania transakcji realizowanej w związku z technicznymi problemami związanymi z funkcjono-

- waniem internetu, opóźnieniami prezentacji danych, problemami technicznymi dotyczącymi połączeń oraz błędnymi danymi o kursach/kwotowaniach, stwarzającymi sytuacje, w których kursy/kwotowania wyświetlane na platformie transakcyjnej nie odpowiadają kursom rynkowym; złożenie takiego zlecenia lub dyspozycji, jak również dokonanie takiej transakcji przez Klienta stanowi naruszenie Umowy.
2. Dom Maklerski ma prawo do dokonywania niezbędnych zmian w rejestrach instrumentów finansowych Klienta i na rachunkach pieniężnych Klienta, na których dokonano transakcji, o której mowa w ust. 1.
  3. Klient ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone Domowi Maklerskiemu w związku z składaniem dyspozycji i zleceń oraz dokonywaniem transakcji, o których mowa w ust. 1.

§ 109

1. Dane Klienta i jego pełnomocnika, w związku ze świadczeniem przez Dom Maklerski usług, o których mowa w Regulaminie, mogą być transferowane, zamieszczane i przetwarzane w innych państwach, włączając w to państwa, które nie oferują adekwatnej ochrony, wyłączenie dla celów związanych ze świadczeniem usług, o których mowa Regulaminie.
2. Zawarcie Umowy stanowi jednocześnie zgodę Klienta na dokonywanie czynności, o których mowa w ust. 1.
3. Na pisemny wniosek Klienta, Dom Maklerski udziela mu informacji o danych osobowych, które są przechowywane i dotyczą Klienta, celów, dla których są lub będą one przetwarzane oraz odbiorców lub klasach odbiorców, którym są lub mogą być ujawnione.
4. Na pisemny wniosek Klienta Dom Maklerski dokonuje poprawienia, uzupełnienia lub usunięcia niepoprawnych danych.
5. Dane Klienta lub pełnomocnika, o których mowa w ust. 1, mogą zostać ujawnione również w związku z wymogami prawnymi, w tym wymogami prawnymi innych państw.

XI. INNE USŁUGI MAKLERSKIE - PRZYJMOWANIE I PRZEKAZYWANIE ZLECIEŃ

§ 110

1. Dom Maklerski świadczy usługi w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na podstawie: i) umowy, ii) umowy zawartej pomiędzy Domem Maklerskim i instytucją finansową przyjmującą zlecenia przekazywane przez Dom Maklerski. Tryb zawierania umowy, dokumenty niezbędne dla zawarcia umowy i ich formy określa rozdział II. Do trybu udzielania pełnomocnictw do zawarcia umowy lub do składania zleceń lub dyspozycji stosuje się rozdział III.
2. Przed przyjęciem w ramach usług przyjmowania i przekazywania zleceń pierwszego zlecenia dotyczącego danego instrumentu finansowego, Dom Maklerski udostępni Klientowi odpowiednie statuty i prospekty informacyjne dotyczące tych instrumentów finansowych, w tym poprzez wskazanie oficjalnego miejsca publikacji tych dokumentów (np. w internecie).
3. Dom Maklerski przyjmuje zlecenia, których przedmiotem są instrumenty finansowe, w szczególności jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.
4. Dom Maklerski przekazuje zlecenia, o których mowa w ust. 2, do instytucji finansowej wskazanej w zleceniu Klienta bądź w innej dyspozycji Klienta.
5. Tryb i zasady przekazywania zleceń i dyspozycji oraz tryb ich składania, modyfikowania i anulowania określają odpowiednio §§ 27 i 32-36, z zastrzeżeniem stosowania zapisów: i) umów pomiędzy Regulaminem a tymi instytucjami finansowymi (w szczególności zawarte w odpowiednich regulaminach, prospektach oraz innych dokumentach opisujących instrumenty będące przedmiotem zlecenia lub dyspozycji) o ile Dom Maklerski zna ich postanowienia i jest zgodnie z umową z instytucją finansową zobowiązany do ich stosowania ii) umów zawartych przez Dom Maklerski z instytucjami finansowymi, o których mowa w ust. 1.
6. Z zastrzeżeniem ust. 5, Dom Maklerski może realizować dyspozycje Klienta składane osobiście i w formie pisemnej.
7. Z zastrzeżeniem ust. 5, o ile przewiduje to umowa zawarta przez Dom Maklerski z Klientem, Dom Maklerski może realizować zlecenia składane przez Klienta telefonicznie, za pośrednictwem internetu lub innych elektronicznych środków komunikacji, przy czym odpowiednie zastosowanie znajdują §§ 28-31.
8. Zlecenia, o których mowa w ust. 7 Klient może składać od chwili uruchomienia takiej usługi przez Dom Maklerski.
9. Z tytułu świadczenia usług, o których mowa w ust. 1 Dom Maklerski otrzymuje od Klienta wynagrodzenie, jeżeli przewiduje to umowa z Klientem o której mowa w ust. 1 oraz odpowiednia Tabela Prowizji i Opłat, wprowadzona przez Dom Maklerski. Terminy i sposób wnoszenia przez Klientów opłat i prowizji określa odpowiednio stosowany rozdział XIII. Dom Maklerski może otrzymywać wynagrodzenie również od instytucji, do których przekazuje zlecenia Klientów.
10. Sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez Klientów na działalność Domu Maklerskiego określa rozdział XVII, co nie wyłącza ani nie ogranicza możliwości składania reklamacji i skarg przez Klientów do instytucji finansowych, do których Dom Maklerski przekazuje zlecenia.

11. Tryb, terminy i warunki zmiany zasad świadczenia usług wskazanych w ust. 1, a także sposób informowania Klientów o tych zmianach, określa § 127.
12. Tryb i warunki wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1, określa odpowiednio rozdział XIV.
13. Na podstawie zlecenia Klienta, zawierającego zgodę Klienta na taki sposób działania Domu Maklerskiego, Dom Maklerski może podjąć czynności w celu znalezienia podmiotu zainteresowanego zawarciem z Klientem umowy sprzedaży instrumentów finansowych, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7. Dom Maklerski wykonuje czynności z zachowaniem należytej staranności, w najlepszej rozumianym interesie Klienta. Bezpośrednio przed zawarciem transakcji Dom Maklerski informuje Klienta o najlepszych uzyskanych przeciwstawnych ofertach.
14. Dom Maklerski podaje do wiadomości Klientów instrumenty finansowe wobec których świadczy usługi przekazywania zleceń oraz firmy inwestycyjne do których przekazuje zlecenia.

XII. NASTĘPSTWO PRAWNE

§ 111

1. W przypadku śmierci Klienta jedynym spadkobiercą, po przedstawieniu prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub notarialnego poświadczenia dziedziczenia, może:
  - 1) złożyć pisemne zlecenie sprzedaży wszystkich instrumentów finansowych znajdujących się na rachunku papierów wartościowych, a następnie, pisemną dyspozycję wypłaty środków pieniężnych znajdujących się na rachunku pieniężnym oraz pisemną dyspozycję zamknięcia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego zmarłego Klienta,
  - 2) wydać pisemną dyspozycję przelania środków pieniężnych znajdujących się na rachunku pieniężnym i papierów wartościowych znajdujących się na rachunku papierów wartościowych zmarłego Klienta na wskazany rachunek pieniężny i rachunek papierów wartościowych oraz pisemną dyspozycję zamknięcia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego zmarłego Klienta.
2. W przypadku wstąpienia w miejsce Klienta kilku spadkobierców, powinni oni przedstawić w Domu Maklerskim zgodne pisemne oświadczenia woli zawierające dyspozycję likwidacji rachunków Klienta i określające jednoznaczne zasady podziału i dalszego dysponowania aktywami znajdującymi się na nich.
3. W przypadku braku zgodnej woli wszystkich spadkobierców dyspozycje jednego z nich nie będą wykonywane.
4. Jeżeli spadkobiercami są osoby nie posiadające zdolności do czynności prawnych lub posiadające ograniczoną zdolność do czynności prawnych, ich przedstawiciel ustawowy lub opiekun prawny zobowiązany jest przedłożyć prawomocne postanowienie sądu opiekuńczego o zezwoleniu na dokonanie odpowiednich czynności.
5. Dokumenty, oświadczenia i dyspozycje przedstawiane przez spadkobierców winny być sporządzone w formie wskazanej w § 9 ust. 1.

XIII. PROWIZJE I OPŁATY

§ 112

1. Dom Maklerski za usługi świadczone na rzecz Klienta, pobiera prowizję i opłaty określone w Tabeli prowizji i opłat, chyba że strony ustaliły prowizję lub opłaty inne niż określone w Tabeli prowizji i opłat.
2. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo zmiany Tabeli prowizji i opłat.
3. Prowizje pobierane są z rachunku pieniężnego Klienta przy rozliczaniu transakcji.
4. Opłaty pobierane są z rachunku pieniężnego Klienta przed wykonaniem przez Dom Maklerski czynności objętych opłatami.
5. Dom Maklerski zastrzega sobie prawo odmowy wykonania czynności objętej prowizją lub opłatą, w przypadku braku na rachunku pieniężnym Klienta środków pieniężnych w wysokości wystarczającej na pobranie prowizji lub opłaty.
6. Zmiany Tabeli podawane są do wiadomości Klientów, a dołączane są tym Klientom, których te zmiany dotyczą.
7. Z zastrzeżeniem ust. 8 zmiana Tabeli prowizji i opłat wiąże Klienta jeżeli została mu doręczona (w tym w formie elektronicznej) a Klient nie wypowiedział umowy (umowy dotyczącej derywatów) w najbliższym terminie wypowiedzenia.
8. Zmiana Tabeli prowizji i opłat powodująca obniżenie prowizji lub opłat podawana jest do wiadomości Klientów przed jej wejściem w życie.

§ 113

1. Klient jest zobowiązany utrzymywać na rachunkach pieniężnych kwoty środków pieniężnych pozwalające na pobieranie prowizji i opłat przez Dom Maklerski.
2. W przypadku braku na rachunkach Klienta środków pieniężnych wystarczających na pokrycie opłat lub prowizji, Dom Maklerski będzie uprawniony, według swego wyboru do sprzedaży instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach Klienta, w tym zamknięcia otwartych pozycji Klienta na rynku derywatów, przy czym czynności tych dokonuje poczynając od rachunku z którego powinna być pobrana opłata. Zawierając

umowę Klient udziela Domowi Maklerskiemu pełnomocnictwa w tym zakresie. Powyższe czynności odbywają się z uwzględnieniem polityk Domu Maklerskiego w zakresie wykonywania zleceń oraz postępowania w najlepiej pojętym interesie Klienta.

§ 114

- Dom Maklerski może jednostronnie obniżyć danemu Klientowi prowizję lub opłaty w stosunku do obowiązujących danego Klienta.
- Dom Maklerski może w każdym czasie powrócić do wysokości prowizji i opłat obowiązujących danego Klienta.
- Czynności wskazane w ust. 1 lub 2 następują bez powiadomienia Klienta, poprzez pobranie ustalonej przez Dom Maklerski niższej prowizji lub opłaty lub – odpowiednio - prowizji lub opłaty obowiązującej danego Klienta zgodnie z Tabelą prowizji i opłat lub umową.

XIV. ROZWIĄZANIE UMOWY

§ 115

- Każda ze stron może rozwiązać umowę z zachowaniem 14 - dniowego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie powinno zostać dokonane na piśmie pod rygorem nieważności.
- Umowa ulega samoistnemu rozwiązaniu na podstawie samych jej zapisów, w przypadku jeżeli na wszystkich rachunkach prowadzonych na podstawie umowy, przez okres co najmniej dwunastu miesięcy utrzymuje się stan zerowy lub debet.
- Z chwilą rozwiązania umowy następuje likwidacja rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego Klienta, prowadzonych dla Klienta przez Dom Maklerski na podstawie umowy.
- W okresie wypowiedzenia Klient zobowiązany jest złożyć stosowne zlecenia lub dyspozycje tak by z datą rozwiązania umowy mogła nastąpić likwidacja rachunków.

§ 116

- Dom Maklerski może rozwiązać z Klientem umowę ze skutkiem natychmiastowym, gdy Klient narusza umowę, regulamin lub przepisy prawa, wysyłając Klientowi zawiadomienie listem poleconym na adres do korespondencji wskazany w umowie. W terminie do 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia Klient zobowiązany jest wydać stosowne zlecenia lub dyspozycje tak aby w terminie kolejnych 7 dni możliwa była likwidacja rachunków Klienta.
- W przypadku rozwiązania z Klientem umowy ze skutkiem natychmiastowym, Dom Maklerski realizuje dyspozycje i zlecenia Klienta jedynie w takim zakresie, w jakim prowadzi to do likwidacji rachunków Klienta.
- Dom Maklerski może również rozwiązać umowę z Klientem ze skutkiem natychmiastowym w przypadku utrzymywania się stanu zerowego lub debetu na rachunkach Klienta prowadzonych na podstawie umowy przez okres co najmniej 6 miesięcy.

§ 117

- W przypadku nie wydania przez Klienta zleceń lub dyspozycji, o których mowa w §§ 115 lub 116, lub wydania zleceń lub dyspozycji, nie pozwalających na likwidację rachunku w terminach określonych odpowiednio w §§ 115 lub 116, Dom Maklerski jest uprawniony do sprzedaży instrumentów finansowych Klienta na ustalonych przez siebie warunkach.
- Po dokonaniu sprzedaży, o której mowa w ust. 1, środki pieniężne znajdujące się na rachunku pieniężnym Klienta zostaną przelane na pierwszy wskazany w umowie rachunek bankowy Klienta, a jeśli dokonanie przelewu na ten rachunek okaże się niemożliwe, na kolejno wskazane w umowie rachunki bankowe Klienta. Jeżeli okaże się niemożliwym dokonanie przelewu na jakikolwiek rachunek bankowy Klienta, środki pieniężne zostaną przekazane przekazem pocztowym na adres zamieszkania Klienta (w kwocie pomniejszonej o opłatę pocztową), a w przypadku nie posiadania przez Dom Maklerski adresu zamieszkania Klienta lub nie podjęcia w terminie środków pieniężnych przez Klienta, środki pieniężne zostaną przekazane do depozytu sądowego, po potrąceniu ewentualnych kosztów poniesionych przez Dom Maklerski.

§ 118

Umowa ulega rozwiązaniu w wyniku śmierci Klienta. Dom Maklerski likwiduje rachunek instrumentów finansowych i rachunek pieniężny Klienta, po wykonaniu dyspozycji, o których mowa w rozdziale XII.

XV. ODPOWIEDZIALNOŚĆ DOMU MAKLERSKIEGO

§ 119

Dom Maklerski ponosi odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonywanie swoich zobowiązań, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności.

§ 120

Dom Maklerski nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku wykonania dyspozycji lub zlecenia Klienta zgodnie z ich treścią.

§ 121

Dom Maklerski może odmówić przyjmowania dyspozycji lub zleceń Klienta w razie naruszenia przez Klienta zawartych z nim umów lub wiążących Klienta regulaminów i nie odpowiada za szkodę z tego tytułu powstałą.

XVI. POTWIERDZANIE STANU RACHUNKÓW I REJESTRÓW. RAPORTY ZWIĄZANE ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG PRZEZ DOM MAKLERSKI

§ 122

- Klient potwierdza stan swojego rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnego oraz rejestrów przed wydaniem kolejnych dyspozycji. Wydanie dyspozycji oznacza po-

twierdzenie stanu rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego oraz rejestrów. W przypadku stwierdzenia niezgodności salda na rachunku papierów wartościowych, na rachunku pieniężnym lub w rejestrach, Klient zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie Dom Maklerski za pośrednictwem internetu, telefonicznie, pisemnie lub bezpośrednio w jednostce organizacyjnej Domu Maklerskiego.

- Brak zgłoszenia niezgodności w terminie 14 dni od złożenia ostatniej dyspozycji traktuje się jako potwierdzenie salda rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnego oraz rejestrów.

§ 123

- Dom Maklerski informuje Klienta o wykonaniu zlecenia, najpóźniej do końca dnia roboczego po dniu wykonania zlecenia. Informacja o wykonaniu zlecenia przekazywana jest do dyspozycji Klienta drogą elektroniczną, a jeżeli Dom Maklerski nie posiada z Klientem kontaktu tą drogą – pisemnie, poprzez pozostawienie do dyspozycji w jednostce organizacyjnej. Zakres informacji określa rozporządzenie.
- Dom Maklerski przekazuje Klientowi przy użyciu trwałego nośnika informacji, informację o stanie rachunków i rejestrów Klienta. Zakres informacji określa rozporządzenie. Informacja jest pozostawiana do dyspozycji Klienta w jednostce organizacyjnej.
- Klient może złożyć Domowi Maklerskiemu dyspozycję jednorazowego lub stałego przesłania raportów wskazanych w ust. 1 i 2 w formie pisemnej na adres Klienta.
- Klient pokrywa koszty przygotowania i przesłania korespondencji wynikającej z obowiązków raportowania wskazanych w ust. 1 i 2, z wyłączeniem przypadków gdy informacja przekazywana jest drogą elektroniczną.
- Na żądanie Klienta, złożone za pośrednictwem internetu, telefonicznie lub w jednostce organizacyjnej, Dom Maklerski sporządza potwierdzony wyciąg z rachunków Klienta i wydaje go Klientowi w sposób określony przez Klienta. Wykonanie powyższych czynności może być uzależnione od posiadania przez Klienta na rachunku środków pieniężnych w wysokości pozwalającej an pokrycie opłaty z tytułu tej operacji.

XVII. SKARGI WNIOSZONE W ZWIĄZKU ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG

§ 124

- Dom Maklerski przyjmuje skargi Klientów na formularzach udostępnionych za pośrednictwem internetu, telefonicznie lub w jednostkach organizacyjnych. Skarga Klienta powinna zawierać jednoznaczne określenie przedmiotu skargi, w szczególności wskazywać na operację, której prawidłowość kwestionuje Klient. W przypadku braku powyższego określenia Dom Maklerski może żądać jej uzupełnienia.
- Dom Maklerski zastrzega sobie prawo żądania od Klienta dodatkowych informacji i dokumentów niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia postępowania skargowego.
- Dom Maklerski udzieli odpowiedzi na skargę Klienta, nie później niż w terminie 14 dni od jej wpływnia do Domu Maklerskiego. W przypadku, gdy dla rozpatrzenia skargi

Klienta konieczne jest uzyskanie informacji od innych podmiotów, albo Dom Maklerski zażądał od Klienta, na podstawie ust. 1 lub 2, uzupełnienia skargi albo dodatkowych informacji lub dokumentów, Dom Maklerski zastrzega sobie prawo przedłużenia tego terminu, o czym poinformuje Klienta.

- O decyzji podjętej na skutek postępowania, o którym mowa w ust. 1-3, Dom Maklerski informuje Klienta korzystającego z usług za pośrednictwem internetu – poprzez przekazanie decyzji tą drogą, przy czym na żądanie Klienta może również udzielić informacji pisemnej. W pozostałych przypadkach Dom Maklerski informuje Klienta o powyższej decyzji w jednostce organizacyjnej lub korespondencyjnie.

§ 125

- Klient może złożyć sprzeciw od rozpatrzonej skargi w ciągu 14 dni od daty otrzymania odpowiedzi z Domu Maklerskiego, o której mowa w § 124 ust. 4.
- Do postępowania w sprawie sprzeciwu od rozpatrzonej skargi stosuje się § 124.
- Wniesienie przez Klienta sprzeciwu od rozpatrzonej skargi wyczerpuje postępowanie skargowe w ramach Domu Maklerskiego.

XVIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 126

- Przy korzystaniu z usług świadczonych przez Dom Maklerski za pośrednictwem internetu Klient zobowiązany jest nie dostarczać treści o charakterze bezprawnym oraz nie powodować nieuzasadnionego obciążania systemu.
- Klient zobowiązany jest nie przegłądać ani nie modyfikować zasobów nie przeznaczonych dla Klienta lub oprogramowania Domu Maklerskiego.

§ 127

- Dom Maklerski zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian do regulaminu. Zmiany podane są do wiadomości Klientów, a doręczane są tym Klientom, których te zmiany dotyczą.
- Zmiany regulaminu wiążą Klienta jeżeli zostały mu doręczone (w tym w formie elektronicznej) a Klient nie wypowiedział umowy (umowy dotyczącej derywatów) w najbliższym terminie wypowiedzenia.

§ 128

W sprawach nie uregulowanych w regulaminie stosuje się przepisy ustawy, rozporządzenia, innych przepisów powszechnie obowiązujących, odpowiednich warunków emisji i obrotu instrumentów finansowych oraz warunków obrotu dla derywatów, Regulaminu Giełdy, regulaminów innych właściwych rynków oraz inne przepisy prawa.

§ 129

Regulamin od dnia jego wejścia w życie zastępuje poprzednio obowiązujące regulaminy dotyczące objętej nim działalności. Zawarte w umowach z Klientami odesłania do poprzednio obowiązujących zapisów regulaminów z dniem wejścia w życie regulaminu należy odnosić do regulaminu.